

The Project Gutenberg eBook of The Esperantist, Vol. 1, No. 14, by H. Bolingbroke Mudie

This ebook is for the use of anyone anywhere in the United States and most other parts of the world at no cost and with almost no restrictions whatsoever. You may copy it, give it away or re-use it under the terms of the Project Gutenberg License included with this ebook or online at www.gutenberg.org. If you are not located in the United States, you'll have to check the laws of the country where you are located before using this eBook.

Title: The Esperantist, Vol. 1, No. 14

Editor: H. Bolingbroke Mudie

Release date: November 11, 2011 [EBook #37978]
Most recently updated: January 8, 2021

Language: English, Esperanto

Credits: Produced by Andrew Sly, David Starner and the Online Distributed Proofreading Team at <https://www.pgdp.net> (This book was produced from scanned images of public domain material from the Google Print project.)

*** START OF THE PROJECT GUTENBERG EBOOK THE ESPERANTIST, VOL. 1, NO. 14 ***

Transcriber's Notes

A few minor typographical errors have been corrected without notice. However, many grammatical errors and odd spellings have been left as in the original.

SINGLE COPIES PRICE FOURPENCE NET.

Vol. I. No. 14.

**THE
ESPERANTIST**

*Decembro,
1904.*

La Esperanta Gazeto por la
Propagando de la Internacia Lingvo.

Edited by H. BOLINGBROKE MUDIE, 67, Kensington Gardens Square, W.

ANNUAL SUBSCRIPTION: 3/- (4 francs; 1½ roubles; 75 cents).

Wholesale Agents: 14, Norfolk Street, Strand, London, W.C.

CONTENTS.

	Page
EDITOR'S NOTES	209
WELSH SKETCH VII. (E.W.)	210
INSTINCT OR INTELLIGENCE (Dr. Gambier)	211
XMAS PUDDING (Jem Ross Archibald)	212

ORIGIN OF EUROPEAN LANGUAGES (George J. Henderson)	213
THE CRANE AND THE SIMPLETON (Guy H. Naylor)	214
LETTER FROM GENEVA (Edouard Bernard)	215
CLUB REPORT	216
A VENETIAN AFFAIR (D. H. Lambert, B.A.)	219
THE TREASURE IN THE FOREST (H. G. Wells), translated by Martyn Westcott	220
MY LORD THE BABY (Edward Metcalfe, M.A.)	222
TO SMOKERS (Ben Elmy)	222
FLYFISHBIRDRATCATDOG! (Clarence Bicknell)	222
THE CALL OF NATURE (G. C. Law)	223
INDEX TO 'THE ESPERANTIST' (Vol. I.)	224
TITLE PAGE TO 'THE ESPERANTIST' (Vol. I.)	Frontispiece

For Local Information apply to the Hon. Secs. of the following Official Societies:—

Acton—Sro. E. J. GANT, Ivy Dene, Cumberland Road, Hanwell, W.
 Barrow-in-Furness—Sro. JOHN THOMPSON, 52, Blake Street.
 Battersea—Sro. A. E. LEE, 2, Cupar Road, Battersea.
 Brighton—Miss OXENFORD, 16, Upper Westbourne Villas, Hove.
 Brixton—Sro. E. W. EAGLE, 21, Kellett Road, Brixton.
 Corbridge-on-Tyne—FRAÜLINO BICKELL, Springfield.
 Dover—Sro. H. R. GEDDES, Northumberland House.
 Dundee—Sro. J. DUCHENE, 3, Seagate.
 Edinburgh—Miss TWEEDIE, M.A., 2, Spence Street.
 Forest Gate—Sro. G. C. H. CARTER, 107, Ham Park Road.
 Glasgow—Sro. J. H. WALLACE, 3, Hampden Terrace, Mount Florida.
 Huddersfield—Sro. G. H. TAYLOR, 9, Norman Road, Birkby.
 Ilford—Sro. W. A. JEFFERY, 42, Park Road, Ilford, E.
 Keighley—H. W. D. HAMILTON, 15, Nashville Terrace, Fell Lane.
 Leeds—Sro. J. E. WYMS, Achonry House, 3, Mexbro Avenue, Chapeltown Road.
 Leicester—Sro. MUGGLESTONE, 61, Bonsall Street.
 Liverpool—Sro. R. E. ISSOTT, 5, Gresham Street, Edge Lane.
 London—Miss LAWRENCE, 41, Outer Temple, W.C.
 Newcastle—Sro. J. MILLS, 129, Clara Street, Benwell.
 Portsmouth—Dr. GREENWOOD, 182, Queen's Road.
 Plymouth—Dro. GRINDLEY, 23,

Gifford Place.
St. Andrews—Sro. J. T. RAXTON, 133,
South St., St. Andrews.
Settle—Sro. C. GRAHAM, Goldelands.
Tynemouth—Sro. ALAN F. DAVIDSON,
26, Park Crescent, N. Shields.
Warrington—Sro. W. H. WOODCOCK,
Holly Bank, Letchford.
West London—Sro. S. MAITLAND, 22,
Maclise Road, Kensington W.

The Remington

THE UNIVERSAL TYPEWRITER.

Just think of it!

THE INTERNATIONAL MACHINE.

*Unbound by ties of nationality:
The common bond of union of all civilised
peoples.*

The Remington can be supplied fitted for
Esperanto.

THE REMINGTON TYPEWRITER
COMPANY,
100, Gracechurch St., London, E.C.

La Remington

LA UNIVERSALA SKRIBMAŜINO.

Pripensu je tio!

LA INTERNACIA MAŜINO.

*Tute liberiĝita de naciaj ligiloj:
La Komuna unuigilo por ĉiuj civilizitaj
popoloj.*

La Remington estos liverita kun Esperantaj
presliteroj.

LA REMINGTON TYPEWRITER
KOMPANIO,
100, Gracechurch St., Londono, E.C.

ĈIUJ, NI POVOS PARADIZON IRI.

Kiu bone trinkas,
Tiu bone dormas.
Kiu bone dormas,
Tiu ne pensas malbone.
Kiu ne pensas malbone,
Tiu certe ne pekas.
Nu, ĉar kiu ne pekas.
Paradizon eniros.
De nun, bone trinku.
Kaj vi paradizon iros.

Por tio ĉi, oni devas aĉeti **bonajn vinojn**,
kaj sin turni al:—
**Sro. Ch. Jadoan en Mercurey (S. & L.)
France.**

The "Review of Reviews"

*Is the Best Magazine for Busy People.
And it is read by 'Esperanto' Students.*

The aim of this Magazine is to make the
Best Thoughts of the Best Writers
universally accessible at a Trifling Cost.

The busiest and poorest in the community
may here follow with intelligent interest the
great movements of Contemporary History.

Post Free for Twelve Months, 8/6,
10 fr. 75 c., or 8.50 marks.

Office: MOWBRAY HOUSE, NORFOLK ST.,
LONDON.

Adresareto de Personoj kiuj deziras Korespondadi.

Sro. R. A. CROSTON, 33, Dryden Road, Liverpool. Korespondados kun alilandanoj per p-k. aŭ
leteroj. Ĉiam respondos.

Sro. F. FRANCIS, 46, Eridge Road, Tunbridge Wells, Kent. Interŝanĝos i. p-k. kun
ĉiulandanoj.

Captain H. E. JACOB, Aden, Arabia. Dez. kor. kun diverslandanoj sed precipe kun la junuloj.

Sro. HENRY C. KING, The Wharf, Barbados, B.W.I. Kun alilandanoj pri ĉiuj aferoj.

Sro. G. MERCER HOLLIS, 47, Dartmouth Park Hill, London, N.W Koresp. kun alilandanoj per i. p-

k. Ĉiam respondos.
Sro. SIDNEY NICHOLL, 9, Throgmorton Avenue, London, E.C. Interŝ. ilus. p-k. kun
gealilandanoj.

La Kosto de la Enskribo estas ses pencoj (70c. poŝtmarke).

CHRISTMAS POSTCARDS.

WHOLLY IN ESPERANTO.

**Per Packet of Twelve, 7d.
POST FREE.**

This Postcard has been specially designed for the B.E.A. and contains appropriate greeting to Esperantists throughout the world. Published by the British Esperanto Association, 14, Norfolk Street, London, W.C.

THE LONDON ...

School of Esperanto.

CLASSES AND POSTAL TUITION.

For Prospectus apply to—

THE SECRETARY, 93, Chancery Lane,
London, W.C.

THE ESPERANTIST.

The Esperanto Gazette for the spread of the International Language.

ABONPAGOJ ESTAS RICEVEBLAJ ĈE
SUBSCRIPTIONS SHOULD BE SENT TO

H. Bolingbroke Mudie, Esq., 67, Kensington Gardens Square, London, W.

AUSTRIA.—Sro. T. Cejka, Bystrice Hostyn, Moravia.

BELGIUM.—M. M. Seynaeve, 3, Rue de l'Avenir, Courtrai.

FRANCE.—Grupo Pariza, 28, rue Serpente, Paris.

GERMANY.—Doktoro Mybs, 68, Markt Strasse Altona, Elbe.

MALTA.—A. Agius, Esq., 92, Strada S. Gaetano, Hamrun.

RUSSIA.—Societo Espero, Bol Podjaceskaja 24, log 12, St. Petersburg.

SWEDEN.—Sro. P. Ahlberg, 50, Döbelngatan, Stockholm.

Nepresitajn manuskriptojn la Redakcio resendos se oni aldonis poŝtmarkon.

N.B.

Alsendatajn artikolojn la Redakcio laŭ bezono korektos.

N.B.

Oni povas sendi la abonpagon per poŝtmarkoj, kiuj estas akceptataj laŭvaloro.

Oni sendu ĉiujn artikolojn, demandojn kaj avizojn al La Redaktoro, 67, Kensington Gardens Square, London, W.

Vol. 1., No. 14.

DECEMBRO, 1904.

Subscription, 3s. Per
Annum. Single Copies,
4d. net. Nos. 2 to 13,
6d. each; Later Issues
4d. each, net.

AL LA REDAKTOROJ DE ĈIUJ ESPERANTAJ GAZETOJ.—KARAJ KOLEGOJ,

Ni ĉiuj klopodas pro la disvastiĝo de nia kara lingvo, kaj ni ĉiuj devos uzi tiujn ilojn, kiuj plej interesos niajn Legantojn. Kun granda plezuro mi vidas, ke ĉiuj la Esperantaj Gazetoj fariĝas pli kaj pli interesaj kaj vidindaj, kaj montras nepran pruvon de nia progreso.

Mi tamen tre surprize vidas, ke diversaj el la Esperantaj Gazetoj enpresis verkojn, eltiritajn el

THE ESPERANTIST, sen la necesa permeso aŭ anonco.

Kvankam oni ĝenerale tre kontente permesos la uzon aŭ tradukon de multaj artikoloj el tiu ĉi Gazeto, la aŭtoroj esperas, ke oni ne plu represigos ilin, sen antaŭa permeso.

Kun alta estimo, ĉiuj bondeziroj, kaj internaciaj salutoj, mi estas fidele via,—LA REDAKTORO.

Sendube legantoj vidis, ke la lastaj numeroj de THE ESPERANTIST ne enhavis multajn dulingvajn artikolojn. La Redaktoro ricevis leterojn plendantaj kaj gratulantaj pro la sama forigo.

Se multaj legantoj anoncos ke ili ŝatas la dulingvajn artikolojn, kaj trovas ke ili helpas je la akiro de la lingvo, ĉiuj numeroj enhavos kelkajn dulingvajn paĝojn.

Dum la monato ni ricevis:—

"Rakontoj pri Feinoj," de Charles Perrault, tradukitaj de S^{ino}. Sarpy (84 pp., 1 franko).

"La Evolucio de la Lingvo Internacia," en la Bulgara lingvo, de Jonko Davidov (51 pp., 50 centimoj).

"Esperanta Versfarado," de J. Parisot and T. Cart (15 pp., 30 centimoj).

"Het Wetenschappelijk Vraagstuk eener Kunstmatige Taal," de E. Collardeau, tradukita Holande de J. Neerdaels (26 pp.); kaj diversajn bonepresitajn broŝurojn de Hauptmann Borel, 95, Prinzenstrasse, Berlin, N.W. (en la Germana lingvo).

S^{ro}. Lyndridge, la verkisto de la *Ekzercoj de Stenografia Esperanto*, anoncitaj sur nia kovrilo, deziras anonci ke li rondirigas inter siaj korespondantoj kajeron de THE ESPERANTIST verkita stenografie.

Bedaŭrindege, la eldoniĝo de "La Ventego" ankoraŭ prokrastiĝas. La belarta eldono aperos frue Decembre, kosto 3 frankoj, sed mendoj je la abonprezo de 2 fr. 50 akceptiĝos ĝis Decembro 5^a.

Doubtless readers have seen that the last numbers of THE ESPERANTIST have not contained many bilingual articles. The Editor has received letters complaining and congratulatory of the same disuse. If many readers will send notice that they appreciate the bilingual articles, and find that they help in mastering the language, all issues will contain some bilingual pages.

During the month we have received:—

"Fairy Tales," by Charles Perrault, translated by S^{ino}. Sarpy (84 pp., 10d.).

"The Evolution of the International Language," in Bulgarian, by Jonko Davidov (51 pp., 6d.).

"Esperantic Versification," by J. Parisot and Th. Cart (15 pp., 4d.).

"The Question of an Artificial Language," by E. Collardeau, translated into Dutch by J. Neerdaels (26 pp.); and sundry well-printed brochures from Captain Borel, 95, Prinzenstrasse, Berlin, N.W. (in German).

Mr. Lyndridge, the author of the *Exercises in Stenographic Esperanto*, advertised on the cover, wishes to announce that he sends round among his correspondents a copy of THE ESPERANTIST in shorthand.

Unfortunately, the publication of "La Ventego" is still delayed. The art edition will appear early in December, price 2s. 6d., but orders at subscription price of 2s. will be accepted *till December 5th*.

KIMRA SKIZETO VII.

Malnova Ferakonto. Esperantigita de E. W.

Unu fojon, antaŭ longege, loĝis en bela trankvila valetto viro nomita Johano, kaj sia edzino Mario. Ili estis nejunaj kaj solaj. Antaŭe ili havis du infanojn, kvarjaran knabeton kaj dolĉan dujaran filineton, sed ili ambaŭ mortis. La gepatroj ofte ploregis ilin, kvankam ili estas bonaj Kristanoj, kaj neniam volis murmuri kontraŭ Dio.

Ili laboris senĉese kaj saĝe, tiel ke ilia dometo, ĝardeno kaj kampo estis modeloj da pureco kaj beleco. Ili bestoj estis grasaj kaj bonezorgataj.

La geedzoj estis amataj de la najbaroj, por kiuj ili faris ĉian eblan servon. Sed la edzino malsaniĝis; ŝi ne volis konfesi sian suferon, ĉar ŝi timis tro malĝojigi sian fidelan Johanon.

Li vidis nenion, ĉar ŝi adoris lin tiel, ke ŝiaj vangoj ĉiam ruĝiĝis kaj ŝiaj okuloj briliĝis kiel helaj steloj, kiam ajn li rigardis ŝin. Li ja nenion vidis; sed multaj amikoj vidis kaj kore simpatiis kun la kompatindaj geedzoj.

Tiuj ĉi helpemaj estaĵoj, la feoj, loĝas en proksima arbaro, kaj nokte dancadas sur la kampoj. Ili ja meritas la nomon donadatan al sia raso de la Kimraj kamparanoj. Ili vere estas "la bonaj etuloj"; ili amas la diligenton kaj la purecon, kaj ili amegas la honestecon, la veramecon, kaj la bonkorecon.

Ankaŭ ili estas dankemaj; kaj nesciante Johano kaj Mario estis farintaj multajn bonajn servojn je ili.

Tial okazis, ke, unu matenon, kiam Mario, pala kaj laca eliris por melki la bovinojn, ŝi trovis ilin jam manĝantaj la freŝan furaĝon.

Enirante en la laktejon, ŝi vidis, ke tuta ŝia matena laboro estis bone farita. Multaj funtoj da bela flava butero staris sur grandaj pladoj, la buter-lakto estis en barelo, preta por ke Johano donu ĝin al la porkoj manĝaĵe, la nova lakto jam estis kribrita kaj verŝita en purajn vazojn; ankaŭ ĉiuj aliaj ujoj estis brogitaj. Enfine ŝi nenion havis fari, krom hejti la supon kaj panetojn por matenmanĝo. Tial ŝi ripozis sin kaj pensis pri Johano. Ŝi kredis, ke li estis farinta tutan ŝian laboron. Ŝi ĝuis tiun ĉi provon de lia konstanta amo kaj lin dankis en sia koro. Sed poste ŝi timis, ke li devis scii ŝian suferon, kaj ŝi tre malĝojis. Tamen, kiam li revenis hejmen, koloro kaj brilo ŝanĝis ŝian vizaĝon tiel, ke li ne vidis ian signon de malsaneco.

Ŝi deziris danki pro lia helpo, sed ŝi timis paroli, ĉar ŝi estis ankoraŭ tro kortuŝata, kaj, plorante, ŝi lin ĉagrenigis. Ŝi faris do siajn hejmajn aferojn kun plena koro kaj silenta dankemo. Morgaŭe, denove trovinte sian tutan eksterdoman laboron bonege efektivan, ŝi ekpetis al Johano ke li ne tiel lacigu sin pro ŝi. Ili ambaŭ miregis, kaj, post longa interparolado pri la afero, ili kredis, ke iliaj nevideblaj bonfaristoj devis esti "la bonaj etuloj." Por samtempe certigi sin kaj montri sian kontentegon, ili metis, apud la ŝtuparo, grandan pecon de la plej bona blanka pano kune kun freŝa butero kaj vazo plena da ĵusmelkita lakto. Morgaŭe, la regalo ne tie troviĝis; la geedzoj do sciis ke la feoj ja servos ilin, tial ili laŭdis Dion pro tiu ĉi favoro, kaj ili amis Liajn bonajn Estaĵetojn.

Vintriĝis, Mario pli malsaniĝis. Ŝia tuta laboro ĉiam estis farata de la feoj, kiuj ankaŭ helpis Johanon. Ili ja plezure estus farintaj ĉiom, kiom li bezonis, sed ili estis saĝaj, kaj sciis, ke li pli suferus, neokupate. Ĉiu nokte, ili ĝuis sian simplan ragalon.

Enfine, la morto disigis, dum kelka tempo, la du amantojn. La tombo de Mario superploradiĝis de Johano, beletiĝis de la Gefeoj. Nenie kreskis pli verde la herbo; nenie floris pli brile la floroj, nenia difektiga insekto povis proksimiĝi al la sankta loko!

La feoj servadis ankaŭ la vidvon, kies domo, ĝardeno kaj kampoj fierigis la paroĥanojn. Oni estus kredinta, ke li havis multajn laboristojn, kaj oni enviis lin. Li tamen tre malĝojis.

Pli ol unu virino volis konsoli lin, kaj fariĝi la mastrino de tiel bela bieneto.

La plej ruza el liaj amikinoj lin kaptis, kaj edzigis. Ŝi estis junulino tiel obstina kiel egoista, kiu nek ŝatis liajn virtojn, nek bedaŭris lian melankolion, sed kiu antaŭvidis por si vivon facilan kaj ĝojon, vidviniĝinte. Ŝia unu deziro estis amasigi monon. Baldaŭ ŝi komencis malplezure meti la kutiman porcion por la feoj. "Kial ili devos ricevi pli bonan nutraĵon ol aliaj farmlaboristoj?" ŝi demandis. "Ĉar ili amegis Marion kaj laboras senpage," respondis Johano; "ankaŭ ili estas la plejmulton donintaj al mi el miaj amikoj."

De tiu ĉi tago li mem lasis la noktan regaleton. Post kelkaj monatoj, li bezonis forlasi sian hejmon dum tri semajnoj, sed li ne foriris sen peteginte sian edzinon, ke ŝi neniam forgesu siajn helpemajn amiketojn, kiuj certe meritis ĉian dankesprimon eblan. Ŝi ja promesis ilin memori, sed ŝi ne diris tion, kion ŝi intencis doni al ili.

Tiel okazis ke, unu nokton, kiam la bonaj etuloj estis farintaj la tutan laboron, ili nur trovis pecojn da nigra ŝima pano kaj kelkajn la malbonodorajn sekigitajn harengojn. Treega estis ilia kolero! Ekkriante, ili kuregis en la ĉambron de la avarulino, pinĉis ŝin de kapo al piedoj ĝis iliaj viglaj fingretoj estis lacaj kaj ŝi preskaŭ svenis. Pinĉante, ili senĉese kantis versojn:

*Nigra pano kaj hareng' odoras
Viaj dikaj flankoj ja doloras.*

Tiam, kun grandega peno, ili elpuŝis ŝin el ŝia lito, kaj trenis ŝin malsupren, gaje ekridante kiam, falante de unu ŝtupo sur alian, ŝia kapo ricevis baton.

Enfine, ili forlasis ŝin, duone senvivon, apud la pordo, kaj malaperis. De tiu tempo la malfeliĉulino devis ĉion fari kaj ankaŭ toleri la koleron de Johano, de kiu ŝi ne povis kaŝi la kaŭzon de la forkuro de liaj multjaraj helpantetoj.

Ŝia vivo estis senĝoja, tamen trankvila, ĝis Johano mortis. Apenaŭ li enteriĝis, kiam ŝiaj turmentantoj revenis. Nokte ili melkis la bovinojn kaj forpelis ilin kun la bovojn, bovidojn kaj porkojn sur la kampojn de la najbaroj. Ili ŝtelis ĉiujn ovojn de kokino, anasino, anserino kaj kolombino. En la dometo povis neniu ĝui noktan ripozon. Bruoj, batoj, pinĉoj, nebligis dormon. Nek sciulo nek pastro povis forpeli la ofenditajn kaj malicajn feojn. Pro tio, post mallonga tempo kaj multe da ĉagrenoj, la vidvino forlasis senespere sian domon kaj belan bieneton, kaj vivis malriĉa kaj malestimata inter fremduloj.

Kontraŭ ŝi estis la bonaj etuloj tro kruelaj, sed oni devas memori, ke tiuj ĉi strangaj estaĵoj ne estas Kristanoj baptitaj. Kredeble ili neniam estis aŭdintaj la ordonon: "*Faru bonon kontraŭ tiuj, kiuj kontraŭ vi malbonon faras.*" Ili nur komprenis la leĝon: "*Kontraŭ bonuloj bone agu*"; kaj mi kredas, ke ili honeste obeis tiun leĝon.

Certe mi neniam aŭdis nek legis pri feo aŭ feino nedanka!

INSTINKTO AŬ INTELIGENTECO.

Vera rakonto de D^{ro}. M. P. Gambier (O. W.)

Karaj gelegantoj, mi rakontis al vi la lastan fojon, historion pri porkino, kiu sciis kalkuli siajn idojn. Hodiaŭ mi parolos al vi pri alia besto.

Unu el miaj amikoj, pasia ĉasisto, havis hundinon bonan, belan kaj tre fidelan. Ian tagon la hundino, kiu estis graveda, de malproksime sekvis sian mastron, kiu ne volis kunkonduki ĝin por ĉasi. Kiam ĝi estis sufiĉe malproksime de loĝejo, ĝi montriĝis al sia mastro, kiu estis tre malkontenta ĝin ekvidante. Li ne volis reveni hejmen kaj daŭrigis sian vojiron ĝis sia kampara domo; proksime de tiu domo estas arbareto.

Kiam li alvenis al la domo, li ne vidis plu sian hundinon, li ĝin alvokis voĉe kaj fajfe por ke ĝi revenu, sed senutile; la hundino ne revenis.

Kiam eknoktiĝis, mia amiko revenis hejmen. Tie li informiĝis pri sia hundino; sed ĝi ne estis reveninta. Kiam estis la horo por kuŝiĝi, li aliris al la ĉevalejo, kie ordinare kuŝas la hundino, ĝi ne estis ankoraŭ reveninta. Tiam oni lasis la pordon de la korto malfermita, por ke, se la hundino revenu nokte, ĝi povu aliri sian kuŝejon.

Mia amiko, tre maltrankvila pri sia hundino, matenfrue leviĝis, kaj tuj aliris la ĉevalejon kie li vidis la hundinon kun *sep* hundidoj. Li tre miris, kaj tute nesciis kio estis okazinta.

Sed la mistero estis post nelonge klarigita: oni estis vidinta la hundinon sur la vojo al Loudun kun unu hundido en la buŝo. Tiu kiu estis ĝin vidinta miris, kaj li ĝin spionis. Li rimarkis, ke la hundino rapidas al Loudun, kaj ĉar li konis la beston, li aliris al la kampara domo de mia amiko. Post nelonge li vidis la hundinon, kiu rapide revenas; li vidis ke ĝi eniras la arbareton, kaj poste, li vidis la hundinon, kiu forkuras al Loudun kun ankoraŭ unu hundido en la buŝo.

La kamparano tiam eniris la arbareton kaj esploris ĝin. Li fine eltrovis la lokon kie estas la hundidoj. Li kaŝiĝis kaj atendis. Post nelonge la hundino revenas kaj prenas unu el siaj idoj. Ĝi revenadis ĝis ĉiuj forportiĝis.

La kamparano aliris Loudun'on kaj rakontis la aferon al mia amiko, kiu decidis, pro la sindonemo de la patrino, ke li ne mortigus eĉ unu idon.

La loko kie la hundino estis naskinta siajn idojn estis je kvar kilometroj (du kaj duono mejloj) de Loudun, vojaĝo je ok kilometroj (5 m.) estis do necesa por ĉiu hundido.

La hundino faris do, en unu nokto, 56 kilometrojn (35 m.).

Tiu besto sciis do ke ĝi havis sep idojn, kaj ĝi lasis neniun el ili.

Ĉu estas eble ne admiru tiun patrinan sindonemon kiam oni vidas virinojn, kiuj mortigas siajn infanojn!

KRISTNASKA PUDINGO.

212

Jem Ross Archibald.

[Dum miaj Esperantaj vojaĝoj, mi kun granda miro eltrovis, ke oni tute nenion konis pri tiuj mirindaj pudingo kaj kukaĵoj, kiuj tiel prave fierigas ĉiujn Britajn korojn. Eĉ la necesega *Buno* mankis, kaj mi devis sendi specimenojn al Franca kolego, por ke ili allogu lin viziti, kiel eble plej baldaŭ, tiun ĉi belan insulon.

Kiam do Legantino afable proponis sendi recepton por la faro de Kristnaskaj Pudingoj, mi kontentege akceptis la bonvenan proponon, sciante ke ne nur la inaj legantoj, sed ke ĉiuj kontente gustumos, eĉ nur spirite eble, niajn naciajn manĝaĵojn.

Fluidaĵo.	Utila Tabelo.	Sekaĵo.
2 Teokuleroj	= 1 Pudingokulero	= 1 unco (oz.) da Butero.
2 Pudingokuleroj	= 1 Supokulero	= 1 unco (oz.) da Sekaĵo.
6 Supokuleroj	= 1 Teotaseto	= 4 uncoj (¼ funto) da Faruno.
2 Teotasetoj	= Duonpajnto, aŭ 1 matenmanĝotaso	= 8 uncoj (½ lb.) da Faruno.

N.B.—1 pajnto = ĉirkaŭ ½ litro; 1 lb. = 1 funto (½ kilo); 1 oz. = 1 unco (30 gramoj).

Farigu la pudingon kelkajn semajnojn antaŭ Kristnasko.

Prenu grandan poton kun bolanta akvo, ankaŭ du buteritajn pelvojn, du pecetojn da buterita papero, kaj du pecetojn da kalikoto kaj ŝnureto.

Materialo.—

- 1 lb. Riboj (purigu ilin lavante).
- ½ lb. Miksita Kandita ŝelo (Dishaketu).
- 1½ lb. da raspita pano.
- ½ lb. da Faruno (Sekigu kaj kribru ĝin kun tri teokuleroj da kuirpudro).
- 1 lb. da Bovaĵsebo dishakita.
- ½ lb. da kibrata sukero.
- ½ lb. da Siropo.
- Ankaŭ teokuleroj da miksitaj spicoj, kiel sekve—
- 4 da pudrita zingibro.
- 1 da pudritaj kariofiloj.
- 1 da raspita muskato.
- Malgranda vinglaso da brando.
- 1 grandega teotaso da lakto.
- Ses ovoj (batu la ovflavojn ĝis malpezaj, kaj la ovblanko ĝis iom rigida ŝaŭmo).

Metodo.—Kunmiksi trae la sekajn materialojn, poste aldonu siropon, brandon, ovojn kaj kelkajn salerojn (laŭgusto). Agitu rapide per ligna movilo; tiam per kulerego metu la miksaĵon en la buteritajn pelvojn, kaj atentu, ke ili estu tute plenegaj. Kovru ilin unue per la buteritaj paperoj, kaj pecetoj da kalikoto. Tiam zorge ligu ilin ĉirkaŭ la supro per ŝnureto.

Tuj kiam la akvo bolas en la grandega poto, subakvigu la pelvojn kaj atentu, ke la akvo efektive boladu ses horojn en la unua tago. (La poto devas ĉiam esti akvoplena). Tiam ellevigu la pelvojn el la akvo. Kiam la pudingo estas manĝota, resubakvigu ĝin (kompreneble ankoraŭ en la pelvo!) en bolantan akvon kaj reboligu ĝin du horojn (J. R. A.).

[Mi nun aldonos kelkajn sciigojn pri la fabloscienco pri tiu ĉi glora pudingo.

(i.). Neniam manĝu la novefaritan pudingon antaŭ Kristnasko. Alie estos certe la morto okazos en la familio. Ne estas necese, ke tiu, kiu manĝis mortu, sed eble estu nur parenco, kiu aniĝos de la Plimulto. Sed ĉu ĉiu homo ne estas ĉies parenco?

(ii.). Kiu trovos grajnon inter la miksaĵo ne devas sciigi la trovon, alie la pudingfarinto estos tre malkontenta.

(iii.). Bona pudingo estas simila al bona vino; monato post monato ĝi pliboniĝos. Sed oni devas atenti, ke la musoj ne konstruu en ĝi siajn nestojn. Ili ja ŝatas tian oportunan kuŝejon!

(iv.). Tiu, kies stomako ne estas sufiĉe forta, eble malŝatos la kanditan ŝelon. Sed aliaj tre ĝuas la intereseajn sonĝojn, kiuj ofte postvenas tro da tiu ĉi manĝaĵo. Sed oni povos prave demandi: "Ĉu estas eble havi tro da tia pudingo!"

(v.). Tiuj, kiuj pliamas vidon ol bonguston, flavigas la pudingon kiam ĝi estas enportota en la manĝoĉambron. La lumoj estas estingataj, oni surverŝas ĝin iom da brando, kaj ekbruligas ĝin per alumeto. Post tiu ĉi ago, la gusto estas precipe malbona se, kiel ofte okazas, multaj migdaloj estas ŝovitaj en la pudingon haŭton.

(vi.). Je specialaj festoj, precipe kiam multaj junuloj ĉeestas, estas kutime enmeti en la pudingon diversajn arĝentaĵojn. Ekzemple, tiu kiu trovas monereton estos bonŝanca dum la venonta jaro. Sed se la trovinto malfeliĉe disrompis al si denton ĉe ĝia trovo, oni supozas, ke la bonŝanco duobliĝos. Tiu kiu trovas fingringon aŭ butonon edziĝos neniam, sed, kontraŭe, la trovanto de fingreringo edziĝos pli frue ol la aliaj.

(vii.). Ĉiuj Bonaj Britoj metas sur la manĝotan pudingon belan beroplennan etan branĉeton de ilekso. Ankaŭ la nacia standardo estas ofte tie fiksata. Estas ja nacia pudingo!

(viii.). Se membro el la familio okaze forestas alilande, estas la kutimo sendi al li unu el la familiaj pudingoj. Tiu ĉi kutimo kredeble tre plaĉas Lian Moŝton la Poŝtestron, ĉar la deviga poŝtpago estas sufiĉe granda.

(ix.). Mi finas tiujn ĉi sensensaĵojn per saĝa konsilo:—

Manĝu Kristnaskan Pudingon ĉiam kaj ĉie. Kaj, kiam vi havos la okazon, sekvu la ekzemplon de la fama Dickens' a knabo "Oliver Twist," kaj "petu pli" da ĝi!

Mi ja scias, ke tiu ĉi pudinga temo estas multe pli riska ol diversaj Religiaj aŭ Politikaj aferoj. Ĉiuj dommastrinoj estas tre fieraj pli siaj propraj puding-receptoj, kaj, kompreneble, plaĉus al multaj Legantinoj kontraŭbatali la nomitajn proporciojn, se nur ili povus tion fari, sen malkaŝi siajn "specialajn sekretojn."—*La Redaktoro.*]

LA NASKLANDO DE EŬROPAJ LINGVOJ.

Originale verkita de George Henderson.

La artikolo en la Novembra numero de la *Esperanta Gazeto* pri "Kranioj" kondukas miajn pensojn al la temo de la Historio de la Rasoj kaj Lingvoj de Eŭropo.

Estas iom stranga koincido, ke la patrujo de Doktoro Zamenhof estas la nasklando ne nur de la plej nova inter Eŭropaj lingvoj—Esperanto—sed ankaŭ de la plej antikva, originala, praa lingvo el kiu ĉiu hodiaŭa lingvo de Eŭropo (krom la Baska, la Hungara, la Fina kaj la Turka) estas deveninta.

La plej novaj esploroj pri la rilatoj de la diversaj rasoj kaj lingvoj de Eŭropo kondukas al la konkludo, ke la deveno de la antikva fontalingvo (diverse nomita *Ursprache*, "*Arja Hindu-Germana, Hindu-Eŭropa*") estas produktita per la alprenado kaj aliformigado de ia Fina-Ugria dialekto per la ne-Aziaj rasoj de Eŭropo, antaŭ kelkaj jarmiloj.

En la antaŭhistoria periodo, antaŭ la deveno de la estantaj lingvoj de Eŭropo, estis en Eŭropo kvar tute malsimilaj rasoj kaj multaj gradoj de miksaĵo inter tiuj ĉi kvar rasoj.

(a). La granda blonda, long-kapa raso de la nordo, diverse nomita *Norda, Skandinava, Teŭtona, Germana*, and *Eŭropa*.

(b). La malgranda blonda larĝkapa Fin-Ugria raso de Norda Rusujo.

(c). La malgranda bruna rondkapa raso de centra Eŭropo, etendiĝanta de suda Rusujo, tra la Alpujo ĝis la Pireneaj montoj.

(d). La malgranda bruna long-kapa raso de Hispanujo, suda Italujo, kaj la Mediteraneaj insuloj.

Tiuj ĉi kvar rasoj, antaŭ ol ili kontaktiĝis kune, parolis tute malsimilajn lingvojn.

Sed la tempo alvenis kiam, pro la miksiĝo de la rasoj, novaj dialektoj deveniĝis, kaj de unu el tiuj ĉi dialektoj naskiĝis la fonta-lingvo de ĉiuj estantaj Eŭropaj lingvoj (krom la Baska, Hungara, Fina kaj Turka).

La regiono el kiu elmigris la Aziaj rasoj Fin-Ugria kaj Centra Eŭropa, estis la nordo kaj la sudo de Eŭropa Rusujo. Kiam tiu ĉi raso, migranta okcidenten renkontis la grandan blondan Nordan rason, tiu ĉi Eŭropa raso forlasis sian propran lingvon, kaj alprenis ian dialekton de antikva Fina aŭ Ugria lingvo, samtempe kreante el ĝi la novan Arjan dialekton laŭ la sama maniero per kiu, hodiaŭ, barbaraj rasoj aliformigas kaj simpligas niajn Eŭropajn lingvojn. Tiu ĉi Arja font-lingvo ekekestis plej kredeble en antaŭ-historia tempo en la lando antaŭe nomita la Reĝlando Pola. Ĝi disvastiĝis iom post iom al la okcidento al la nordo, al la sudo, kaj al la oriento. La aliaj rasoj de Eŭropo faris tion saman, kion estis farinta la norda raso. Ili alprenis la dialektojn de la nove kreita Eŭrazia lingvo, kaj ankaŭ, kiel la granda blonda raso de Norda Eŭropo, ili samtempe aliformigis ĝin. La raso de Centra Eŭropo estis ne tiel malsimila al la Fina raso, de kiu unu lingvo restas ĝis hodiaŭ—la Baska, kiu ŝajnas esti lingvo Ural-Altaika, aliformigita per kontakto en Francujo kaj Hispanujo, kun la norda Afrika, Mediteranea raso de suda Eŭropo.

Tiuj ĉi kvar grandaj rasoj de antaŭ-historia Eŭropo estas nun ĉie alprenintaj dialektojn devenintajn de la Arja font-lingvo. En nenia lando de Eŭropo ekzistas nun la antaŭa lingvo de la raso nord-Afrika-Mediterranea. Ni povas trovi iliajn parencajn lingvojn nur en Afriko, la Berbera, la Libja, kaj la antikva Egipta. La lingvo de la norda raso estas tute malaperinta. Kia estis la forlasita lingvo de la granda blonda raso antaŭ la alpreno de la dialektoj de la Lapoj kaj Finoj, estas neeble diri, ĉar nenia formo de tiu ĉi lingvo ekzistas, kaj la rilato de tiu ĉi raso al aliaj rasoj de la homaro estas ankoraŭ mistero.

La aliformigado de la Fina-Ugria dialekto el kiu venis la Arja font-lingvo per la miksado de la rasoj, plejkredinde okazis sur la Polaj ebenlandoj, kaj de tiu ĉi centro estas radiintaj ĉiuj *Hindaj-Eŭropaj* lingvoj. Tiu ĉi rimarkinda antaŭhistoria dialekto iom post iom etendiĝis, kaj estis alprenata kaj ŝanĝata, ĝis iu ne klera en la komparanta lingvoscienco ne povas kredi, ke la

Angla, la Hinda, kaj la Rusa lingvoj estas kreskintaj de unu kaj la sama lingvo.

La maniero de la evolucio de la antikva lingvo de Polujo estis el la unu en la multajn, kaj, kvankam la estantaj lingvoj de Eŭropo, Armenujo, Persujo, kaj Hindujo montras klare al la studento de lingvoj signojn de siaj devenoj, la diversiĝado en reciproke nekompreneblajn formojn de parolado estas jam okazinta en la malproksima estinteco, antaŭ ol la antaŭ-historiaj elmigrantoj el Polujo estis multe antaŭirintaj en sia vojaĝo tra la Norda Germana ebenlando, aŭ en la arbarojn de la Karpataj montoj, aŭ sur la Sud-Rusajn stepojn.

En Polujo oni havis lingvon, por ĉiuj kompreneblan, sed elmigrado kaj miksado kun aliaj rasoj baldaŭ aliformigis ĝin en dialektojn kaj lingvojn tiel malsamajn ke tiuj, kiuj parolis ilin, ekrigardis unu la alian kvazaŭ alilandulo, barbaro, malamiko.

Tia estas la sorto de tiu ĉi fama antikva lingvo de Polujo, la fonto de preskaŭ ĉiuj lingvoj de la Atlanta Oceano, ĝis la Golfo de Bengalo. Sed la Historio sin ripetas, kaj Polujo naskigas alian lingvon, lingvon kompreneblan por ĉiuj, ESPERANTO, kiu ankaŭ etendiĝis de Oceano ĝis Oceano. Sed ĝia maniero de etendiĝado estas tute kontraŭa al tiu de ĝia antikva praavo. Ĝia sorto estas *redoni al ĉiuj unu komunan lingvon*, tiel longe perditan. Unu lingvo komprenebla por ĉiuj! Ĉiuj grandaj monduroj enhavas siajn Esperantistojn. La lingvo uzata de Esperantisto ja estas komprenebla tra la tuta mondo. Ne grave kia estas la patrujo aŭ la nacieco de la persono alparolita. Antikve, oni vastigis la multajn el la unu. Nun oni reunigas la multojn en la unu!

LA GRUO KAJ LA SIMPLANIMULO.

Hinda Fablo, tradukita de Guy H. Naylor.

En la Oriento loĝis simplanimulo, kiu iris unu tagon al siaj kampoj, kaj diris: "Mi semis antaŭ unu monaton; se la rikoltoj prokrastiĝus du monatojn pli longe, mi ricevos tri cent buŝelojn da greno. Sed mi estas rapidema, tiel, se mi rikoltus nun, mi kredinde ricevos almenaŭ unu cent buŝelojn."

Gruo, kiu aŭdis liajn vortojn, diris: "Se mi estus vi, mi havus ĉiujn tri cent buŝelojn tiun ĉi tagon mem."

"Kiel?" diris la simplanimulo.

"Nu," respondis la gruo, "vi provizis akvon en la akvujo por nutri la rikoltojn tri monatojn. Unu monato estas pasinta, tial sufiĉe da akvo por du monatoj ankoraŭ restas en la akvujo. Se vi malfermus la pordojn de la akvujo kaj lasus flui la akvon sur la kampojn, vi ricevus ĉiujn rikoltojn tuj."

"Ĉu vi estas certa, ke mi havos ĉiujn rikoltojn tuj?" diris la simplanimulo.

"Ho jes!" diris la gruo, "ne estas la plej malgranda dubo. Mia geografia sciado estas vasta, ĉar mi estas vojaĝinta tra granda parto el la mondo; tial vi povas dependi de mia mondvasta scio kaj sperto."

La simplanimulo tiam lasis flui ĉiun akveron sur la kampojn. La gruo invitis sian parencaron, kaj unue ili kune manĝis ĉiujn grandajn fiŝojn postlasitajn en la akvujo, kaj poste, flirtegante super la kampoj, ili kaptis ĉiujn malgrandajn fiŝojn, kiuj estis elirintaj kune kun la akvo. Granda parto el la rikoltoj estis forbalaita; tio, kio restis, estis baldaŭ enfosita en la ŝlimo.

La simplanimulo sidis sur la bordo de la lago, kaj ploris, dirante, "La geografio de la gruo min ruinigis!"

"Mia amiko," diris la gruo, "mia geografio estis tiel bona kiel via aritmetiko."

"*Estas tute same ĉu vi falas en la defluilon de tiu bordo, aŭ de tiu ĉi!*"

LETERO EL ĜENEVO.

Edouard Bernard.

Antaŭ kelkaj tagoj okazis en nia urbo la Internacia Filozofia Kongreso. Ĝi daŭris kvin tagojn kaj ricevis grandan sukceson ĉu pro la nombro de la partoprenantoj (ĉirkaŭ 300) ĉu pro la laboroj,

kiuj estas prezentitaj. Mia intenco ne estas priskribi detale ĉiujn kunsidojn de la kongreso. Mi volas nur doni al la legantoj de THE ESPERANTIST kelkajn sciigojn pri la punktoj, kiuj povas ilin interesi.

La problemo de la lingvo internacia okupis la lokon, kiun ĝi meritis. En sia parolado ĉe la komenco de la kongreso S^o. J. J. Gourd, efektiva prezidanto, aludis al tiu ĉi grava demando. Li memorigis, ke ĝi jam okupis la atenton de la filozofoj ĉe la unua filozofia kongreso en Parizo dum la universala Ekspozicio de 1900. Tiu unua kongreso estis elektinta S^{on}. Couturat kiel delegito por ekzameni la demandon kaj raporti al la sekvanta kongreso. S^o. Couturat prezentis sian raporton kaj konkludis la aliĝon de la kongreso al la Delegacio por la elekto de lingvo internacia. Mi plezurege ĉeestis ĉe la disputado pri la raporto de S^o. Couturat. Tiu disputado okazis antaŭ multnombra publiko en la granda ĉambrego de la Universitato, kiun ni nomas tie ĉi "Aula."

Mi volas nur diri kelkajn vortojn pri la ĉarma paroladeto elparolita de S^o. Ernest Naville, honora prezidanto de la kongreso, unu el niaj plej rimarkindaj gloruloj. Neniu Esperantisto nescias ke S^o. Ernest Naville prezentis Esperanton antaŭ kvar jaroj ĉe la Franca Instituto. Tiu respektinda filozofo, kiu havas okdek-ok jarojn, estas fervora partiano de nia kara lingvo. Pro sia granda aĝo li ne povis eklerni Esperanton, sed li komprenas sufiĉe ĝian esencon por esti fervora aprobanto. La granda aŭtoritato, kiun ĝuadas S^o. Naville, estas tre grava kaj tre precioza helpo por nia afero. Mi aldonas ke li estas honora prezidanto de la Svisa Esperanta Societo, kaj ke propaganda broŝuro ĵus estis eldonata sub liaj aŭspicioj.

Mi diris do, ke S^o. Naville faris ĉarman paroladeton ĉe la filozofia kongreso. Li montris la gravecon de la demando de lingvo internacia kiu ĉiutage pligrandiĝas. Post ke li estis parolinta je la historia vidpunkto, S^o. E. Naville esprimis sian admiron por la mirinda verko de nia Majstro D^{ro}. Zamenhof. Ĉio ĉi estis parolata kun la plej granda konvinko kaj ankaŭ tre sprite.

"Kiam, diris S^o. Naville, oni parolis al mi la unuan fojon pri Esperanto kaj ĝiaj mirindaj ecoj, mi restis iom skeptika, malfidanta pri la entuziasmo de miaj kunparolantoj; ĉar tiuj lastaj al mi diris, ke la fama filologiisto Max Müller estis skribinta, ke Esperanto estas la plej rimarkinda el ĉiuj artaj lingvoj, mi volis certiĝi pri tio, kaj mi turnis min rekte al Max Müller. Max Müller al mi respondis: 'Jes, mi skribis tion.' Kaj S^o. Naville aldonis, ke kiam filologiisto kiel Max Müller estis doninta sian aprobon al Esperanto, neniu havis de nun la rajton ridi." "Jam," diris ankoraŭ S^o. Naville, "junuloj venis peti min, por ke mi akceptu la econ de honora prezidanto de la Svisa Esperanta Societo; mi respondis al ili, ke mi ne povas akcepti tiun titolon, tial, ke mi ne povas labori laŭ aktiva maniero por la disvastigado por Esperanto ... sed ili insistis; mi tiam serĉis en la Akademia vortaro kia estas la signifo de la vorto 'honora' kaj mi trovis: 'honora'—tiu vorto servas por nomi la personojn kiuj portas honorantan titolon ne plenumante oficojn. Tio estis mia situacio kaj mi akceptis...."

Estas neutile diri al vi ke la aŭdantaro tre interesiĝis je la parolado de nia respekta honora prezidanto, kiu estis ekstreme aplaŭdata.

Mi ne devas forgesi malgrandan detalon. Antaŭ ol paroli S^o. Ernest Naville disdonis, li mem, al ĉiuj ĉeestantaj filozofoj propagandajn broŝurojn nove publikigitajn, kies la aŭtoro estas S^o. Privat, la juna redaktoro de la *Juna Esperantisto*. Oni ne povis vidi, ne estante tuŝata, tiun eminentan maljunulon eltirantan el sia poŝo broŝuron por ĝin doni al ĉiuj, kiuj alproksimiĝis al li.

Post la disputado pri la lingvo internacia, al kiu S^o. Stein, profesoro ĉe la Berna Universitato, favore partoprenis, S^o. Couturat petis la aliĝon de la Kongreso al la "Delegacio." Tiu aliĝo fariĝis unuvoĉe.

Ni, Ĝenevanoj, ni povas ĝoji, ke la kongreso okazis en nia urbo, ĉar ĝi altiris la atenton de la publiko pri la lingvo internacia kaj aparte pri Esperanto. Tiel espereble nia propagando estos faciligata.

"Patro, kio estas reĝo?"

"Reĝo, mia knabo, estas persono kies vorto estas leĝo, kaj kiun ĉiu devas obei."

"Patro, ĉu la patrino estas reĝo?"—(9929).

The contents of this section are supplied by the Hon. Sec. of the London Esperanto Club, who invites all Esperantists to send monthly reports of the spread of the International Language in their districts. Communications must reach 14, Norfolk Street, London, W. C., before the 8th of each month.

The British Esperanto Association.

The first Council of the Association took place on Monday, October 24th. The President, Colonel Pollen, C.I.E., took the chair. Twelve of the Council were present, besides the executive officers. It was decided that the Council should use the power given them of appointing Sub-Committees for various purposes, and to co-opt as Councillors several people whose aid would be of value on such Sub-Committees. Messrs. Cowper, Millidge, Motteau, and Rolston, and Miss Schafer were then elected. It was decided to establish The British Esperanto Association in offices at 14, Norfolk Street, Strand, and appoint an Assistant Secretary at the rate of £26 per annum. A Sub-Committee, viz., Mr. Cowper (of Deal), Mr. Maitland, and Mr. Millidge, was appointed to draw up the Rules of Association, and the Rules, when drafted, were to be submitted to the Council for approval.

It was also resolved that Dr. Lloyd, Mr. Rhodes, and Mr. Bullen should be asked to collaborate in formulating, for submission to the Council, a Scheme and Rules for Examinations as to proficiency in Esperanto.

A Publication Sub-Committee was also arranged.

A meeting of the Executive Committee took place on November 7th, when Miss Lawrence, the representative of the London Club, formally handed over its store of books, and goodwill, and its affiliation fees, announcing that this abdication of its prestige was made without asking for any *quid pro quo*, and simply as an act of loyalty to the central body. Miss Lawrence begged that the fact might be entered on the minutes that the London Club had done this; and that it had borne the heavy cost of preparing for the foundation of The British Esperanto Association. This was considered a reasonable request, but it was pointed out that no country Councillor was present to second the motion proposed by Mr. Maitland, of the West London Group. It was therefore seconded by Mr. Gill, of the Acton Group.

The Committee also decided that the election of Fellows of the Association must be left to the consideration of the full Council, and that no immediate action could be taken in the several cases where applicants had forwarded subscriptions accompanied by requests that the senders might be elected Fellows of the B.E.A. It might be pointed out here that, according to the draft Rules, "The Council are empowered to elect from the *Members* a limited number of Fellows, who have proved themselves to be expert Esperantists, and who are willing to pay 5s."

It was announced with regret that W. Whitebrook, Esq., would be unable, owing to the numerous professional calls on his time, to accept the Hon. Treasurership. The Committee expressed their heartfelt sense of the loss this meant to the Association, and elected Harold Clegg, Esq. (the Hon. Secretary), to fill the position of Hon. Treasurer also. All subscriptions and donations should, therefore, be addressed to Mr. Clegg, at the offices of the Association:— 14, Norfolk Street, Strand, London, W.C.

Group News.

The *Acton Group* reports a very successful meeting recently, at which the veteran Esperantist, Miss Warlow, was unanimously elected President. Miss Warlow is the first lady President of any British Group. Those who know her are delighted at this fitting choice. The Hon. Secretary, Mr. E. J. Gant, Ivy Dene, Cumberland Road, Hanwell, will gladly supply information, and intending Members will be heartily welcomed. The classes are held in the South Acton Schoolrooms.

From *Aberdeen* comes the news that the Committee of the Chamber of Commerce have unanimously agreed that if Mr. Christen desires to give another lecture on the subject of Esperanto, the Chamber's support will be given to the meeting. The Committee were glad to know that Mr. Christen "was advocating the popular study of this new commercial language, which had been taken up in many parts of England and Scotland, and was so well known on the Continent." The Group meetings are held in the studio of Mr. Hector, and the Hon. Secretary is Mr. Donaldson S. Rose, M.A., 259, Union Street.

The *Brixton Club* is ever energetic. It is forming a circulating library, and subscribes to five magazines. It holds its meetings on Tuesdays, at 8 p.m. Members are invited to bring friends, and Mr. Eagle, 21, Kellett Road, will be pleased to give information.

Canon Lonsdale has consented to become President of the *Corbridge Group*. The Membership is large for the size of the village, and this is surely owing to the energetic past and present Secretaries, Miss Bauer and Miss Bickell.

217

At *Battersea*, Mr. A. Lee, 2, Cupar Road, has organised a regular campaign. The meetings are at the Latchmere Baths on Tuesday, at 7.30.

The *Ilford Group* meets at the house of Mr. Jeffrey, 42, Park Road. One of the Members of this Group learnt Esperanto so quickly that after 14 days he was able to write a clever historical description of an old town.

The classes at *Liverpool University* are held on Wednesday, at 7.30, by Dr. Lloyd, who is preparing the Rules for Examinations.

In *Leeds* the classes are held at the Northern Institute on Saturday evenings, at 8.30 p.m. The visit of Mr. Rhodes in October was much appreciated. Between 70 and 80 people attended the lecture, many afterwards joining the Club. To arrange for such lectures will be in the future one of the important duties of The British Esperanto Association.

The Rev. E. Atkins has placed a room in the Working Men's College at the disposal of the *Leicester Group*. Mr. F. Mugglestone, 61, Bonsall Street, who is the Hon. Secretary, will gladly give information.

Newcastle does not mean to be content with one gathering. The classes at 29, Grainger Street, are held on Wednesdays, at 7.30, and a special elementary class for ladies at 10, Mosley Street, on Wednesday evenings, from 7 until 9 o'clock.

Mr. Korth, of *Swansea*, reports a rather amusing objection to the use of the Free Library for an Esperanto class. A Committee Member objected because "Esperanto is so awfully difficult." What kind of study is favoured in Swansea if the height of difficulty is measured by Esperanto? Inquirers will be gladly answered by Mr. Oswald Korth, 1, Kensington Terrace, Swansea.

Mr. S. E. Hunt, Selsley Road, Woodchester (Glos.), would like to hear from anyone in his neighbourhood interested in Esperanto.

London Classes.

Monday.—Club Café, 5, Bishopsgate Street Within. Tea at 6 o'clock; at 7 the party adjourns to 100, Gracechurch Street, to rooms kindly placed at their disposal by the Remington Typewriter Company.

Monday.—Students' class at 7.30. Conducted by Mr. Motteau, at the rooms of the Ethical Society, 19, Buckingham Street, Strand.

Tuesday, 6 to 8.—71, High Holborn. Room kindly lent by Messrs. Hatchard and Castarede. Those desiring to join should write to the Hon. Secretary, Mr. C. F. Hayes, 48, Swanage Road, Wandsworth.

Tuesday, 8.30.—The Co-operative Brotherhood Trust have a meeting of "Clarionites." Hon. Secretary, Mr. Goode, 37, Newington Green Road.

Wednesday.—German Club, Charlotte Street, Fitzroy Square. For particulars send stamped envelope to Miss A. Schafer, 8, Gloucester Crescent, Regent's Park.

Thursday.—Cusack's Institute, White Street, near Moorgate Street Station. Room kindly lent by the Principals. Beginners, 6.15. Advanced, 7.15.

Friday, 6.30.—Enterprise Club, Petersburgh House, Leadenhall Street. For lady clerks and secretaries. This class is the result of a lecture given to Members of the Club by Miss Schafer. The audience was much interested in the discussion as to the utility and facility of Esperanto. Much amusement was caused when the speaker recited a few sentences in Esperanto, the meanings of which were easily guessed by the ladies present.

The veteran artist, Felix Moscheles, desiring to practise speaking, would like to talk with a few Esperantists in his own beautiful home, 80, Elm Park Road, Chelsea. About twilight would be a good time.

The above classes are free, but, as mentioned last month, a series of lessons by a skilled Esperantist can be arranged for by applying to the Secretary of the School of Esperanto, 93, Chancery Lane, W.C.

Newspapers.

The articles and letters commenced the 27th August in *La Chronique* (29, Bessborough Street, London) have continued every week since. The arguments of M. Hamonet, our keen antagonist, may be summed up in the formula we know so well: "An artificial language is so unnatural";

and, "Esperanto, if it should be successful, will displace all the national tongues, and Shakespeare, Goethe, Victor Hugo, Tolstoy, become just 'memories'; for boys (and men) are prone to idleness, and Esperanto is so easy that of course they will prefer it to their own tongue." Is this "approval" in disguise? The splendid articles in our favour by MM. Michaux, Bastien, Capé, Lefèvre, and a member of the French Academy seem waste of energy after the account of his previsions given by our adversary, M. Hamonet; for in their wildest dreams these gentlemen never supposed that an Englishman would prefer Esperanto to English.

The *School World* has at last spoken, and to some purpose. In the November number Mr. Mathews, of Rochester, after an exposition of the structure and uses of Esperanto, and a comparison with Volapuk, argues that for a *large* number of pupils in our schools the study of Latin, French, and German has little practical value. He would substitute Esperanto for the lower forms, because (1st) more time will be set free for other subjects; (2nd) the pupils will get a good training in the correct meaning of words, and will have such a copious stock of roots that they will be able to overtake students in other modern languages who have not had their advantages. He considers Esperanto more valuable than Latin as a means of training. An interesting article from the pen of Dr. Martyn Westcott, in the November number of *Womanhood* (5, Agar Street, Strand), is the first of a series which the Editress, Mrs. Ada Ballin, intends to carry on in future numbers. There will be a monthly lesson; also short story competitions, prizes, etc., etc.; and it is hoped that a *Womanhood* Club will be formed. I trust Mrs. Ballin will have great success, for, oddly enough, the majority of Esperantists are men; when once their wives, sisters, and daughters take up the matter, "We shall see what we shall see."

218

Foreign News.

First in importance are the preparations for the Congress in Boulogne next year. Dr. Zamenhof, having consented to preside, has also intimated his wish that this should be a Congress in which every Group in the world should be represented, but the Boulogne Group, unaided, could not organise so stupendous an affair; even the comparatively small gathering at Dover last summer cost more than that Group could rightly afford; M. Michaux therefore calls for aid from all quarters. The Société Française p.p. Esperanto has, as usual, been the first to answer. It announces a contribution of 200 francs, and more, if possible. What will Great Britain do? Many have suggested that Dr. Zamenhof should "come out of his shell." Now he means, if possible, to do so. We must see that he has a good welcome. Will Esperantists send suggestions to the Hon. Secretary of The British Esperanto Association as to how much we should contribute?

There is to be a great Esperanto Exhibition in Algiers in March, and Captain Capé, 17, Boulevard, Gambetta, earnestly hopes that literature of all kinds may be lent him. Circulars in Esperanto, articles of commerce with Esperanto labels, books, journals, post cards, propaganda leaflets, etc., etc.

At the Grenoble Congress M. Bolack occupied some hours in describing the invention, the Langue Bleue, to which he has devoted so much time and money, but he at length confessed that he could not hold a conversation in it for even five consecutive minutes.

It is stated in this month's *Esperantiste* that, owing to a fire in his house, Mr. Geoghegan, the first English Esperantist (it is supposed), has lost the whole of his valuable collection of letters, post cards, and books; this means that he has lost the addresses of all his correspondents as well. Any such who read these lines are asked to send him their news to East Sound, Washington County, U.S.A. Truly every Esperantist will condole with him upon this loss.

On the 19th October an amusing critique appeared in the *Glasgow Evening Times*. Under the heading of "Shreds and Patches" its editor attacked Esperanto in diatribe against Mr. W. T. Stead. This naturally provoked the retort on the 20th that Esperanto was not a new untried experiment which Mr. Stead was trying to boom, and that there was no earthly reason for connecting the man and the language, except that Mr. Stead is enthusiastic and open-minded, and Esperanto as a language is approved of by such. Mr. Wallace, Mr. Buchanan, Mr. Rhodes and others joined in the fray, and on November 2nd an amusing skit headed "Shredoj kaj Patchegaj" appeared, in which the writer started by saying "Mi esperas ke Mi povos uzi la Internacia Lingo Esperanto por tui artikolon," but he found it better to stick to English. Of the propriety of this there could be no question, seeing the writer knew only twelve words of Esperanto. He then goes on to classify the thirty-seven letters he had received, announcing that, evidently, "any craft that appears within extreme range of Esperanto must be a hostile torpedo boat." The correspondence apparently dwindled after this date; but one singular fact with regard to it appears to be that Glasgow people themselves were not sufficiently interested to enlarge the Glasgow group to any conceivable extent, the exact opposite to Aberdeen, Bedford, etc.

The November number of the *Note-Book* (every issue gives Esperanto matter) contains a very interesting report of the General Meeting of the British Esperanto Association, together with the usual interesting lesson, and an account of an amusing game by Mr. Hugon.

The foreign Esperanto journals have been especially interesting of late. Many of them have contained articles on "Holidays in Esperantoland." Most of the gazettes are also improving in

appearance, which must also be taken as a good sign of progress and increasing circulation.

Several New Zealand papers have been discussing Esperanto of late. *The Voice*, a widely-read and attractive monthly, led the way, and Otago and Southland papers have followed on, thanks to the energy of Mr. Field.

OKAZETO VENEZIA.

219

Originale verkita de D. H. Lambert, B.A. (9660).

Pasiginte la Paskon en Romo, mi forveturis Venezion por ĝui tie la trankvilecon nur atingeblian en urbo, kie la piedfrapado de ĉevaloj kaj la rulsonado de radoj neniam igas sin senti.

Sed kiel priskribi la Veneziajn glorojn! Kiel per ordinaraĵoj mi povos, ne trograndigante, konatigi la eksterordinarajn mirindaĵojn de tiu ĉi vidinda urbo, la idealo de la romanca historio, tronata sur ŝia centinsularo! Kie mi serĉos egaluligon al la Reĝino de la Adriatiko, kun ŝiaj palacoj, ŝiaj gondoloj ŝiaj kanaloj, la "*flumina antiquos praeterlabantia muros*" de Virgilio, kaj kun ŝia unu placo, kiu kompare kvazaŭ malgrandigas ĉiujn aliajn!

Kia vizitanto al Venecio ne tralegis ŝian gloran historion, temon tiel kortuŝantan eble pro ĝiaj rakontoj pri triumfoj kaj malfeliĉaĵoj, la ŝanĝemaj batadoj de la sorto, kiel tiu de mem Grekujo! Kiam, jen sur la randaĵo de malespero kaj forlasonta je ĉiam la scenojn de tiomaj ĉagrenaĵoj, ŝi rekuraĝiĝis kaj enspiris novan vivon el la cindroj de la malĝojeco.

Certe la nomoj de Contarini, Pizano, Zeno kaj Chioggia (Kioĝja) elvokas admireman sentadon tiel fortan, kiel tiu pri Pausanias kaj Miltiades, pri Salamis kaj Marathon.

Kaj, se eĉ en la mondo de la belartoj kaj beleco Venecio preskaŭ ne povas sin antaŭmeti kiel komparindan kun la fieraj sanktejoj kaj la diaj elpensadoj de la Grekaj skulptistoj, ŝia gloro tamen ne malpli ol ŝia dekliniĝo kaj falo, elvekgigas, mi opinias, egale profundan intereson.

Protektite de la ostoj de la sanktulo Marko, la respubliko povis prezenti multmegan frunton al Doriaj minacoj, kaj Barbarosaj tondriloj, senpovaj, malgraŭ la plej terura frenezeco, tremigi la barkon, kiu sciis surraĵdi la ondegojn meze de muĝadanta alilanda blovegado.

En la *Hotelo Victoria* mi trovis loĝejon tre komfortan, kaj, post rondtabla-vespermanĝo, mi ekiris por kuniĝi kun la aro da akvofestantoj sur la Granda Kanalo.

Dum la gondolo glitadis senbrue preter la silentaj palacoj—la akvo lumigata jen de la lunradioj, jen de ia pendanta gaslampo,—renkontiĝante kun fantomoj nigrestitaj kiel ĝi mem, antaŭenirigata de la kvietaj gondolisto, tra ĝia vojiro misterega, la ligilo de la sorĉeco ŝajnis al mi plenita.

La trompita imago reflugis al la jarcentoj kiam romano kaj amsekreteco ekscitis multajn krimojn, kiujn la profundaĵoj de tiuj akvoj povus malkovri!

Alveninte al la signita ejo mi alproksimiĝis al la diverskolora boatego kun ĝiaj lumdonantaj Ĥinaj lanternoj, balanciĝantaj antaŭe kaj poste, kie sidadis la kantantoj kun siaj belsonaj muzikiloj, kies notoj, per dolĉe modulantaj akordoj, kiuj akompanis la voĉojn, elravis la orelojn de ĉiu aŭdanto, kaj malgrandiĝadis iom post iom tra la laguno....

Tuj kiam mi revenis gastejen, preta kuŝiĝi post la tagaj laboroj, la jena interparolado okazis:

"La sinjoro bonvolos pardoni, ke necesiĝas ŝanĝo de dormoĉambro."

"Sed miaj valizoj kaj la tuta vojaĝilaro jam suprenportiĝis en mian ĉambron."

"Sen malfacileco oni translokos ilin en alian."

"Kion vi proponas provizi al mi? Almenaŭ interne de la hotelo, mi esperas!"

"Certigu vin pri tio, sinjoro. Mi havas ĉambron kiu al vi plaĉos, kaj la pakaĵoj jam tie sin trovas."

Suprenirinte tien, mi eniris en ĉambregon lumigitan per du grandaj kandelabroj ĉe la pli malproksima fino, meze de mallumo, kiun ili malfacile kontraŭstaris.

La litego, ĉirkaŭate de nigraruĝaj kurtenoj kaj enmetite en angulon prezentis neniel aperon allogi ripozon.

"Sendigu tien ĉi," mi diris al la gastejestro, "noktomanĝeton; mi kutimas preni malpezan manĝaĵon antaŭ ol ripozi."

Atendante la manĝilaron, mi zorge ekzamenis la tutan salonon, esplorante la grandnombrajn ŝrankojn kaj kestegojn, kiujn la ĉambro enhavis.

La muroj estis kovrataj de tapetoj, kiuj figuris batalantajn Krucistojn, kies helaj plumoj, standardoj kaj armaĵoj, kie rebrilis la sunradioj, kontrastis kun la pentrindaj postscenoj de monto kaj arbaro.

Kvankam la vetero estis varma, mi decidis ekbruligi fajreton por heligi la malĝojan atmosferon de la salono: kaj altirinte apuden seĝegon, mi eklegis romanon, kiun mi okaze kunportis kun mi.

Post la manĝaĵo mi sentis min dormema, sed ne dezirante pasigi la nokton sidante mi decidis min senvesti por kuŝiĝo.

Sed la silento kredeble malhelpis min maldormi, kaj kontraŭvole mi ekdormetis.

Teruraj sonĝaj fantazioj tamen vin vekadis, kaj mi estis leviĝonta pretigi min por la lito, kiam la granda spegulo, kiu pendis kontraŭe, vidigis al mi homan kapon elrigardanta super mia seĝego.

Antaŭ ol mi povis rekonsciiĝi, por tiel diri, post la mirego kaŭzita per tia neatendita aperaĵo, kiu subite neniĝis en aeron, miaj okuloj terure sin fiksadis sur la malantaŭa tapeto proksima de la kapkuseno de la lito.

220

La tapeto flankentirata malrapide maltegis la vizaĝojn de du viroj, mallaŭte interparolantaj, sed elĵetantaj minacajn rigardojn, dum unu per la maldekstra mano montris al la alia mian terurigitan figuron.

Ili portis vestojn antikvajn, kun longaj glavoj pendantaj de zonoj ĉirkaŭantaj la kokson.

De iliaj senkaskaj kapoj bukloj kovris iliajn ŝultrojn.

Post iom da tempo, kiu al mi ŝajnis centjaro ili faris signojn alpaŝi en la ĉambron por min ataki.... Mi provis kriegi ... faletis ... kaj svenis.

LA TREZORO EN LA ARBARO.

Fino de la rakonto de H. G. Wells. Tradukita (laŭpermeso) de Martyn Westcott.

Evans tremetis. "Ŝajnas preskaŭ malvarme ĉi tie, post la brulego ekstere."

"Mi esperas ke ni rekte iras," diris Hooker.

Post nelonge ili vidis, malproksime antaŭe, interspacon en la malhela mallumeco, kie la blankaj radioj de la varmega sunlumo eniris en la arbaron. Tie ankaŭ estis brile verda subkreskaĵo, kaj koloraj floroj. Tiam ili aŭdis la sonon de la akvofluo.

"Jen la rivereto. Kredeble ni estas nun apud ĝi," diris Hooker.

La kreskaĵaro estis densa apud la riverbordo. Grandaj kreskaĵoj ankoraŭ sennomaj, kreskis inter la radikoj de la grandaj arboj, kaj prezentis bukedojn de vastaj verdaj folioj al la strio da ĉielo. Multaj floroj, kaj kreskaĵo kun brila foliaro, alkroĉis sin al la nekovrataj trunketoj. Sur la akvo de la larĝa, trankvila lageto, malsupren sur kiu la trezorserĉantoj nun rigardis, floris grandaj ovalaj foliegoj, kaj kvazaŭvaksa duberozkolora floro, ne malsimila al akvo-lilio. Pli antaŭen tie, kie la rivereto kurbiĝis for de ili, la akvo subite ŝaŭmis kaj bruiĝis kaskade.

"Nu?" diris Evans.

"Ni iom flankiĝis," diris Hooker. "Tio estis atendota."

Li sin turnis, kaj rigardis en la malhelajn malvarmetajn ombrojn de la silenta arbaro, malantaŭ ili. "Se ni iros iom supren kaj malsupren, laŭlonge la rivereto, ni kredeble atingos ion."

"Vi diris——" komencis Evans.

"Li diris, ke estas ŝtonaro," diris Hooker.

La du homoj rigardis unu la alian dum momento.

"Ni unue esploru iom malsupren," diris Evans.

Ili antaŭeniris malrapide, scivole ĉirkaŭrigardante. Subite Evans haltis. "Kio, je la diablo, estas tio?" li diris.

Hooker sekvis per la okulo lian montrantan fingron. "Io blua," li diris. Ĝi vidiĝis ĵus kiam ili

atingis la supron de malgranda altaĵo de la tero. Tiam li ekkoniĝis tion, kio ĝi estis. Li subite antaŭeniris rapidpaŝe, ĝis ke videbliĝis la korpo apartenanta al senpova mano kaj brako. La mano ankoraŭ rigide tenis la ilon, kiun ĝi estis portinta. La aĵo estis Ĥino, vizaĝo malsupre. La malzorgeco de la kuŝmaniero estis plene klariga.

La du homoj pliproksimiĝis, kaj staris, silente rigardante tiun ĉi senvivan korpon malbonaŭspicie. Ĝi kuŝis en spaco inter la arboj. Apude estis fosilo, laŭ la Ĥina modelo, kaj pli malproksime kuŝis disĵetita-ŝtonaro, proksime de novefosita truo.

"Iu estas alveninta ĉi tie antaŭ ni," diris Hooker, iom tusante en la gorĝo.

Kaj tuj Evans ekblasfemis kaj freneziĝis, kaj piedfrapegis la teron.

Hooker blankiĝis, sed diris nenion. Malrapide li antaŭeniris al la kuŝanta korpo. Li vidis, la kolo plidikiĝis kaj estis purpura, kaj la manoj kaj maleoloj estis ŝvelataj.

"Pa!" li diris, kaj subite deturnis sin, kaj iris al la elfosejo. Li ekkriis surprize, kaj kriegis al Evans, kiu malrapide sekvis lin: "Simplulo! Estas tute bone. Jen ĝi ankoraŭ estas." Tiam li denove turnis sin, kaj rigardis la mortintan Ĥinon, kaj poste la truon.

Evans rapidis al la truo. Jam duone elfosita de la malbonŝanca malfeliĉulo apude, kuŝis nombro da malbrilaj flavaj baroj. Li kurbiĝis en la trueto kaj, forbalaiante la teron per la manoj, li rapide eltiris unu el la multepezaj masoj. Tionfarante, malgranda dorno pikis lian manon. Li forprenis la maldikan dorneton per la fingroj, kaj levigis la fandaĵon.

"Nur oro aŭ plombo povus pezi tiele," li diris triumfe.

Hooker ankoraŭ rigardis la mortintan Ĥinon. Li embarasiĝis.

"Li ruze alvenis tien ĉi antaŭ siaj amikoj," li fine diris. "Li venis tien ĉi tute sola, kaj ia venena serpento mortigis lin.... Mi volus ekkoni kiamaniere li eltrovis la lokon."

Evans staris kun la fandaĵo en la manoj. Sed neniel grava estas la morto de Ĥino. "Ni devos porti tiujn ĉi al la ĉeflando peco post peco, kaj enterigi ilin tie dum mallonga tempo. Kiel ni transportos ĝin al la kanuo?"

221

Li demetis sian jakon, kaj etendis ĝin surtere, kaj ĵetis du aŭ tri or-fandaĵojn sur ĝin. Iom pli poste, li ekvidis, ke alia dorneto pikas lian haŭton.

"Tiu ĉi estas tiom, kiom ni porti povos," li diris. Tiam subite, kun stranga ekkoloriĝo, "Kion vi rigardadas?"

Hooker sin turnis al li. "Mi ne povas suferi ... lin," kaj li klinis la kapon al la Ĥino.

"Ĝi tiel similas al...."

"Malsaĝeco!" diris Evans. "Ĉiuj Ĥinoj similas unu alian."

Hooker rigardis sur lia vizaĝo. "Ĉiaokaze mi tuj enterigos *tion* antaŭ ol mi helpos pri tiu ĉi afero."

"Ne estu malsaĝulo, Hooker!" diris Evans. "Lasu resti tiun putriĝantaĵon."

Hooker ŝanceliĝis, kaj tiam liaj okuloj atente ekzamenis la brunan teron ĉirkaŭe. "Ĝi ial timigas min," li diris.

"La afero estas," diris Evans, "kion fari pri tiuj ĉi fandaĵoj. Ĉu ni reenterigos ilin ĉi tie aŭ ĉu ni portos ilin per la kanuo trans la mar-kolon?"

Hooker pripensis. Lia konfuzita rigardado vagis inter la altaj arbtrunkoj, kaj supren en la malproksiman verdaĵaron sunlumigatan. Li tremetis denove, kiam liaj okuloj haltis ĉe la bluestita Ĥino. Li serĉe rigardis en la grizan profundaĵon inter la arboj.

"Kio okazis al vi, Hooker?" diris Evans. "Ĉu vi perdis vian saĝon?"

"Ni forprenu la oron de ĉi tie iel!" diris Evans.

Li manprenis la finojn de la jaka kolumo, kaj Evans tenis la kontraŭajn angulojn, kaj ili levigis la mason. "Kien?" diris Evans. "Al la kanuo."

"Estas strange," diris Evans, kiam ili estis antaŭenirintaj nur kelkajn paŝojn, "sed miaj brakoj ankoraŭ doloras pro la remado." "Malbenu!" li diris. "Sed ili ja doloras. Mi devas halti."

Ili metis la jakon teren. La vizaĝo de Evans estis pala, kaj ŝviteroj elstaris sur lia frunto. "Estas ial senaere en tiu ĉi arbaro."

Poste, kun subita ŝanĝo al neracia kolero: "Kio bona tie ĉi atendi la tutan tagon? Helpu mi diras! Vi nenion faris krom revii, de la tempo kiam ni ekvidis la mortintan Ĥinon."

Hooker fikse rigardadis la vizaĝon de sia kunulo. Li helpis levi la fandaĵ-portantan jakon, kaj ili antaŭeniris eble cent jardojn silente. Evans komencis forte spiri.

"Ĉu vi ne povas paroli?" li diris.

"Kion vi havas?" diris Hooker.

Evans faletis, kaj tiam, kun subita malbeno, ĵetis la jakon for de li. Dum momento li rigardadis je Hooker, kaj tiam, kun ĝemo, li ekkaptis sian propran gorĝon.

"Ne alproksimiĝu al mi," li diris, kaj li iris sin apogi al arbo. Tiam, per pli forta voĉo, "Mi resaniĝos post minuto."

Post iom, lia tenado al la trunko malfortiĝis, kaj li malrapide glitis malsupren je la arbotrunko, ĝis li fariĝis senpova amaso ĉe ĝia radiko. Liaj manoj konvulsie kunpremiĝis. Lia vizaĝo tordiĝis pro doloro. Hooker alproksimiĝis je li.

"Ne tuŝu min! Ne tuŝu min!" diris Evans, per sufokanta voĉo. "Metu la oron ree sur la jakon."

"Ĉu mi ne povos fari ion por vi?" diris Hooker.

"Metu la oron ree sur la jakon."

Dum Hooker levis la fandaĵojn, li sentis piketon, sur la fingrega radiko. Li rigardis sian manon kaj ekvidis maldikan dornon, eble du colojn da longeco.

Evans elpuŝis senvortan krion, kaj turniĝis.

La makzelo de Hooker falis. Li rigardis la dornon dum momento per plivastiĝintaj okuloj. Tiam li rigardis Evans, kiu nun kunkurbiĝis sur la tero, la dorso fleksiĝante kaj rektiĝante konvulsie.

Tiam li rigardis tra la kolonoj de arboj kaj la interpleksaĵo de ŝnuraj tronketoj, al la loko kie, ĉe la malhela griza ombro, la bluestita korpo de la Ĥino malklare ankoraŭ vidiĝis. Li pripensis pri la malgrandajn streketojn sur la karta kojno, kaj tuj li komprenis.

"Dio min helpu!" li diris. Ĉar la dornoj estis similaj al tiuj, kiujn la Djakoj trempas en venenon kaj uzas en siaj bloviloj. Li nun komprenis kion signifis la certegeco de Ĉang Haj pri la senriskeco de lia trezoro. Li nun ja komprenis tiun grimacon.

"Evans," li ekkriis.

Sed Evans nun estis silenta kaj senmova, krom pri terura spasma moveto de siaj membroj.

Profundega silentado regis en arbaro.

Tiam Hooker komencis furioze suĉadi je la malgranda rozkolora makulo ĉe la radiko de sia fingrego—suĉanta por kara vivo mem. Post nelonge li eksentis strangan doloron ĉe la brakoj kaj ŝultroj, kaj la fingroj malfacile kurbiĝis. Tiam li komprenis, ke la suĉado neniel utilos.

Subite li ĉesis, kaj, sidante apud la fandaĵaro, kaj apogante la mentonon sur la manoj, li fikse rigardadis la tordiĝintan sed ankoraŭ movantan korpon de sia kunulo. La grimaco de Ĉang Haj denove envenis en lian memoron. La malakra doloro etendiĝis al lia gorĝo kaj malrapide plifortiĝadis. En la malproksimaĵo super li, venteto movigis la verdaĵon, kaj la blankaj florfolietoj de ia nekonata kreskaĵo malsupren flirtadis tra la mallumeco.

KNABETO.

222

Originale verkita de Edward Metcalfe, M.A. (Oxon).

La vivo estis ĝoja rev'
Ĉar estas mi edzeto,
Sed min alvenis dolĉa dev'
Fariĝis mi patreto.
Ĉar vivas knabo en la kor'
Mi estas kortegano;
Kaj riverencas kun ador'
Al Sinjor' la Infano.
De tron' lulila regas li
La tiranega eto;
Kaj kuras pro infana kri'
Patrino kaj Patreto;
Li ion vidas, ploras; ĝi

Fariĝas lia havo;
Al Sinjor' la Infano mi
Nun estas lia sklavo.
"Ni rigardegu!" En okul'
Vidiĝas vidindaĵoj
"Ni duobliĝas!"—"Nesaĝul'
Jen veraj infanaĵoj!"
Jen veraj infanaĵoj!—Ho!
Valoras pli ol oro
La font' de tiu infanaĵ'
La ĝoj' de mia koro.

AL FUMAMANTOJ.

(*Laŭ Irlanda ario "Nora Kreina"*).

Ben Elmy.

Se doloras nia kor',
Se ĉagrenas sin la cerbo,
Jen konsol' en tia hor'—
Nikotina ĉarma herbo!
Ĉiopova la rimed',
Freŝa pli ol monta pino,
Pli odora ol resed'
Estas rava Nikotino!

Venu, fumo de nektar'!
Elspiraĵo de feino,
Vera ĝojo de l' homar'
La fidela Nikotino!

Ĉar, per kara nia pip',
Per cigar' aŭ cigaredo,
Sur la tero, sur la ŝip',
Neniĝas ĉia tedo;
Kaj en kiu ajn sezon',
Glaciiga aŭ varmega,
Ni paciĝas laŭ bezon'
Per la Nikotino flega.

Do en vintro aŭ somer',
Ĉiam, ĉie, kaj sen fino,
Je mateno, je vesper',
Adoriĝas Nikotino!

MUŜOFIŜOBIRDORATOKATOHUNDO.

Originalaĵo de Clarence Bicknell.

Mi foje havis muŝon;
Tre bona kaj tre saĝa
Ĝi estis, kvankam juna,
Nur unutagoaĝa.

Okazis ke en akvon
Ĝi falis, je l'flugado,
Kaj mia ora fiŝo
Ĝin kaptis por manĝado.

Kaj tiam la naturo
De mia fiŝ' ŝanĝiĝis;
La muŝon englutinte,
Ĝi muŝofiŝo iĝis.

Post tio mia birdo,
Belega sed manĝema,

La muŝofiŝon manĝis
Sen penso kompatema.

Kaj mia kara birdo
Post tia buŝotuŝo,
Ne estis simpla birdo,
Sed birdofiŝomuŝo.

La birdofiŝomuŝo
Flugilojn siajn batis,
Kaj tiam mia rato
Ekvidis, kaj malsatis.

La gusto de l'flugiloj
Tre plaĉis al palato;
Kaj mia rato iĝis
Muŝfiŝobirdorato.

Ho ve! ekzempl' malbona!
La kato, al oranĝo
Simile, tiam pensis
Pri gusta vespermanĝo.

La raton tuj li kaptis,
Kaj mi, de tiu dato,
Deviĝis lin eknomi
Muŝfiŝbirdratokato.

Sed baldaŭ li mortiĝis,
Ĉar mia hundo brava
Ekdiris, post pripenso,
"La kato estis prava."

Kaj tial, unu tagon,
Li, per dentega vundo,
Mortigis lin, kaj restis
MUŜFIŜBIRDRA TKATHUNDO.

ALVOKO DE LA NATURO.

223

Tradukita de G. C. Law.

Estis kun bedaŭro, ke la nova vikaro, irante al la Dimanĉa kurso trans la kampoj, eltrovis en la Edeno de verdaj herbejoj kaj arboj, ondetanta rivereto kaj blua ĉielo, klaran postsignon de la Serpento. Apud la ponto, kie la rivereto fluadis kviete ĉirkaŭ la radikoj de tri salikoj, li ekvidis knabon, fiŝkaptantan. Urba knabo, laŭ sia eksterajo—pala vizaĝo, brilaj okuloj, kaj la nepriskribebla gajeco je la sido de sia eluzita ĉapo, kiu esprimis la Londonanon, vizitantan en Arkadio.

Ne kolere, sed per voĉo de granda doloro, la nova vikaro parolis al la kulpulo: "Ĉu vi ne konas, ke estas malbone fiŝkapti Dimanĉon posttagmeze?"

La knabo rigardis lin: "Ĉu la tempo por tagmanĝado pasis?" li demandis, kun mieno de laca surprizo.

"Certe jes," respondis la vikaro; tiu ĉi subita pruvo pri la treega priokupado de la samprofesiano frapis kordon en lia koro laŭ neatendita maniero. "Sed ĉu matenon, ĉu posttagmezon, vi konas, ke estas malbone fiŝkapti Dimanĉe."

La knabo senĝoje rigardis sian senmovan flosan—teruraĵon pentritan je strangaj ruĝaj kaj verdaj strekoj.

Io de la knaba sintenado alvokis la vikaran koron. "Nenian sukceson?" li demandis kviete.

"Ne," diris la knabo.

"Nu, aŭskultu! Vi venos nun kun mi al la lernejo, kaj vi kaj mi atencos morgaŭ nian sorton kune, se vi havos tempon."

La knabo skuis la kapon, decide.

"Ne," li diris, "mi vidis fiŝegon; mi vidis ĝin trifoje dum mi restas tie ĉi; kaj mi ne foriros ĝis kiam mi estos kaptinta ĝin. Ĝi frapis mian flosan per la nazo nur por kolerigi min. Estas

malbona speco da vermoj ĉirkaŭ tie ĉi; rigardu la vermon, kiun mi uzas nuntempe; kian objekton prezenti al tia fiŝo!"

"Nu," diris la vikaro, "vi devis meti ĝin pli bone sur la hokon. Rigardu, mi montros vin—almenaŭ morgaŭ—se vi volas."

Tiun ĉi momenton, aperis el la klara profundaĵo de la rivereto io, kun grandaj okuloj kaj larĝa korpo, videbla pro ĝia nigreco kaj ruĝaj naĝiloj, kiu rigardis ilin, naĝis ĉirkaŭ la floso, kaj per skueto de vosto, malaperis en sian akvan hejmon.

"Tie ĝi estas!" diris kune la Londonano kaj la vikaro, kaj senkonscie tiu ĉi ekprenis la fiŝkaptilon.

"Ne tuŝu," diris la knabo, eksciteme, "mi kaptos ĝin!"

"Nu, serĉu vermon, belan vermon. Ĝi ne englutos vian."

Ili elserĉis la torfon, kaj la vikaro fosis per sia poŝtranĉilo kaj, eltrovinte pli bonan vermon, komencis aranĝi ĝin sur la hoko. Li okupis pli da tempo je tio ol la knabo volis; sed efektive, li havis nervan rapidecon.

"Ho, rapidu!" ekkriis la knabo kun senpacienca agonio, "la fiŝo ne atendas la tutan tagon!"

"Jen estas!" diris la alia, "mi kredas, ke li estas en kaveto inter la radikoj de tiuj ĉi arboj. Nun, mi—ne vi lasos fali kviete la fadenon en la akvon, kaj ni kuŝiĝos malproksime de la bordo. Kuŝiĝu simile al mi!"

Kaj, konformigante agadojn al vortoj, ili kuŝiĝis kune sur la herbo, kaj la knabo faletigis la tordantan vermon inter la radikojn....

Dek minutoj pasis. Unufoje la knabo volis eltiri la vermon por rigardi ĝin, sed la vikara mano detenis lin. Tiam, kun kvieta decidemo, la floso faris unu rektan senŝanceliĝan salton malsupren.

"Kaptinta ĝin!" diris la knabo.

"Kaptinta ĝin!" diris la vikaro.

La bobineto rapide turniĝis dum la fiŝego naĝis trans la rivereton.

"Ho, mi ne povas haltigi ĝin," ekkriis la knabo.

"Donu al mi la fiŝkaptilon," respondis la vikaro, "aŭ ĝi fornaĝos."

"Ne, mi volas eltiri ĝin!"

"Donu la ilon al mi, malsaĝuleto; se vi ne donos ĝin al mi, mi frapos vian kapon!" ...

Sinjorino Blenkinsop, revenante el la Dimanĉa kurso, kie la vikara foresto estis estinta temo de babilado, ekvidas lin kaj la knabon. Alproksimiĝante neatendite, ŝi rigardas la procedojn. Post kelkaj minutoj, la vikaro, sur la genuoj, trempinte la brakon kaj manikon senzorge en la akvon, eltiris la kaptiton teren, kaj, leviĝante, li vidas ŝin.

Ĉu li ruĝiĝis? Ĉu li ekstremis? Ĉu li montris ian signon de pento, je la malboneco de sia konduto?

Ne, kontraŭe, estis nuanco de ekscitita triumfo en lia voĉo dum li ekkriis, elmontrante la viglan fiŝon:—

"Nu, Sinjorino Blenkinsop, ĉu vi iam vidis pli grandan perkon?"

"Mi vetas mian vivon—*neniam!*" diris la Londonano.

ENHAVARO DE "THE ESPERANTIST." VOLUMO I. NUMEROJ 1-14.

ANANDO. Voĉo el la Himalaja, 193.

ARCHIBALD, JEM ROSS. Kristnaska Pudingo, 212.

BAUER, ELISE. La tri amikoj;* kaj Legendo,* 23.

— Ĉu vi estas preta,* 64.

— Mateo Falkone,* 70.

— La Mistera Edziĝo,* 148.

— Havro, 164.

BERNARD, E. Letero el Genevo, 215.

BICKELL, C. S. La Posteno de Robbie,* 111.

- BICKNELL, CLARENCE. Itala Somero, 4, 23.
 — *La lasta rozo de somero*,* 4.
 — *L'Almozulino*,* 20.
 — *Kazabianko*,* 41.
 — Vera Rakonteto, 44.
 — Diverslandaj Proverboj,* 43, 64, 68.
 — Itala Fablascienco, 68.
 — *La Nova Jaro*,† 54.
 — Militaj Rekrutoj en Italujo, 85.
 — *Itala nacia Kanto. Addio*,* 85.
 — *Progressive Limerick*, 104.
 — *Reveno al la Montaro*, 125.
 — *Nesentimentala Amkanto*, 157.
 — *La Rozo kaj la Lekanteto*, 176.
 — *La Elmigrantoj*, 184.
 — *La Malgrandegulo*, 205.
 — *Muŝfiŝbirdratkathundo*, 222.
 BONO, E. PIODE. Lertaj Respondoj,* 84, 111.
 BOUCON, H. FABLO,* 84.
 BOULET, PAUL. Nokto en Kalabro,* 143.
 BOURLET, CARLO. *Vespero*, 41.
 — Esperanto kaj Pedagogio, 115.
 BUCHANAN, G. DOUGLAS. Atesto pri Kapableco,† 140.
 CATT, ELIZABETH J. La Strabulino, 111.
 ĈERVINSKI, KOLOWRAT. *La plendo de la Luno*, 205.
 CLEPHAN, H. W. Kiel fondi Grupon,† 52.
 CROOK, F. *Esperantist's Hymn*, 64.
 DAVIS, REV. R. A. Unua Leciono, 151.
 — Eterna Kalendaro, 166.
 DESHAYS, RENE. *Vintra Dolĉeco*, 121.
 DOORN, J. VAN. Esperanto en Japonujo, 134.
 ELLEDER, OSIP IVANOVITCH. Oje, 55.
 ELLIS, JOHN. Esperanto por ĉiutaga vivado,† 6.
 — La sono de Voĉo,* 24.
 — La deveno de Esperanto,† 76, 87.
 ELMY, BEN. *Vivo de Maristo*,† 8.
 — *Lekanteto Aŭtuna*,* 22.
 — *Kantetoj Infanaj*,* 37.
 ELMY, BEN. La Sfinkso, 43.
 — La lingvo de la floroj, 79, 138.
 — *El la Rubajat*,† 107.
 — Logiko kaj Instinkto, 122.
 — *La Marseillaise*,* 145.
 — *Amikeco*, 192.
 — *Nikotino*, 222.
 EUCHARIS, KASIMIR. El Marcus Aurelius,* 131.
 GAMBIER, M. P. (O. W.). Fabloj,* 79.
 — Instinkto aŭ Inteligenteco, 106, 126, 211.
 — La Komercisto kaj la Rabistoj, 146.
 HADFIELD, J. Amikeco. Originala Muziko, 192.
 HAYES, C. F. Humora Flanko de Telegrafo,* 10.
 HENDERSON, GEORGE J. Fonto de la Lingvoj, 213.
 HUNTER, THOMAS, M.A. *Zenita Suno*, 135.
 KABE (POLUJO). La Fajfilo de Franklin,* 44.
 KOFMAN, A. La XIX^a Jarcento, 180.
 LAMBERT, D. A., B. A. Grafo Fathom,* 118, 133.
 — Okazeto Venezia, 219.
 LAW, G. C. Peketoj de Eppie,* 119.
 — Irlanda Leono,* 67.
 — Bruselo, 165.
 — Alvoko de la Naturo, 223.
 LAWRENCE, E. A. Niaj Bonegaj Amikoj, 13.
 — La Parlamentejo, 93.
 — Majtago en Anglujo, 112.
 LEDGER, G. Esperanto in Shorthand, 7.
 LEGOFFRE, ERNEST. Anekdotoj, 7.
 — *Dio Savu la Reĝon*,* 8.
 LLOYD, R. J., D. Lit., M. A. La Esperantaj Vokaloj, 167.
 — La Sonoj Esperantaj, 182.
 LONDON ESPERANTO CLUB. Official Reports, 168, 185, 199, 216.
 MATHEWS, PAUL, M.A. Mordanto Mordita, 22.
 — La Naskiĝejo, 123.
 MATHYS, EUGENE (Filo). Patrino kaj Infano, 125.
 MAYER, A. VON. Surprizanta, 196.

MEHRMANN, MAURICE. *La Simio*,* 106.
 METCALFE, EDWARD, M.A. *Nokto Terura*, 38.
 — *La Viro Verda*, 86.
 — *La Sankta Fajro*, 120.
 — *Karulineto*, 157.
 — *Dormu*, 205.
 — *Knabeto*, 222.
 MEYRICK, J. H. *La Ĉielaj Pordoj*, 80.
 MOSCHELES, FELIX. *Kion diris Max Muller*,† 19.
 MOTTEAU, A. *La Ventego*,* 5, 21, 40, 56, 69, 91, 105, 124, 131.
 — *Nacia Esperanta Himno kun Muziko*, 16.
 — *L'Anĝelo kaj la Infano*,* 27.
 — *Kristnaskaj Problemoj*, 41.
 — *Fabloj*,* 8, 13, 27, 37, 84, 125, 150.
 — *La Spegulo*, 61.
 — *Tom Bolin*,* 72.
 — *El Shakespeare*,* 83.
 — *Kion diras Birdideto?** 176.
 — *Vekiĝa Himno de Infano*,* 184.
 NANKIVELL, REV. A. H. *Anakreonaĵo*, 205.
 OFFICER, WILLIAM. *Bonveno*, 10.
 — *Fablo*, 27.
 — *Februara Promeno*, 67.
 — *Karulino Mia*,† 135.
 — *Antaŭen*, 204.
 OXFENFORD, C. *Miaj Paper-Amikoj*, 206.
 RAMSAY, SIR WILLIAM. *Radiumo*,† 36.
 REEVE, C. W. T. *Kara Lu*,* 157.
 RHODES, J. *Giganto Malespero*,* 60.
 ROWE, F. G. *Nia Lando*, kaj *Muziko*, 208.
 SIMPER, ALFRED. *Letero el Hindujo*, 110.
 — *Bagh, la Tigro*, 156.
 — *La Lupo-Knabo*, 189.
 SOUTHCOMBE, H. W. *La Libertempulo*, 188.
 STEAD, W. T. *Esperanto*,† 1.
 WESTCOTT, MARTYN. *Strut-Maklero*,* 162.
 — *Trezoro en la Arbaro*,* 195, 220.
 WOODWARD, J. F. H. *Fizika Kulturo*,* 179.
 ZAMENHOF, L. L. *Fonografa Parolado*, 51.
 — *Pri Akademio*, 58.
 — *La Deveno de Esperanto*,† 76, 87.

SENNOMAJ. *Songverigisto* (8379), 44.
 — *Sciencaj Aferoj* (8105), 23, 64, 83, 111.
 — *Maltaj Proverboj* (8108), 84.
 — *La Periskopo* (Sir T. P. L.),* 117.
 — *Kranioj* (Dro. A.M.), 203.
 — *Hindaj Proverboj* (8276), 110, 213.
 — *Mia Avino* (8384), 117.
 — *Kimraj Skizetoj* (E.W.), 127, 142, 159, 171, 190, 207, 210.
 — *Meditadoj en Westminster Abbey** (Rev. N.B.), 197.
 GRAMMATICAL SYNOPSIS. 14–15.

* Tradukaĵo.

† Dulingva.

*** END OF THE PROJECT GUTENBERG EBOOK THE ESPERANTIST, VOL. 1, NO. 14 ***

Updated editions will replace the previous one—the old editions will be renamed.

Creating the works from print editions not protected by U.S. copyright law means that no one owns a United States copyright in these works, so the Foundation (and you!) can copy and distribute it in the United States without permission and without paying copyright royalties. Special rules, set forth in the General Terms of Use part of this license, apply to copying and distributing Project Gutenberg™ electronic works to protect the PROJECT GUTENBERG™ concept and trademark. Project Gutenberg is a registered trademark, and may not be used if you charge for an eBook, except by following the terms of the trademark license, including paying royalties for use of the Project Gutenberg trademark. If you do not charge anything for copies of this eBook, complying with the trademark license is very easy. You may use this eBook for nearly any purpose such as creation of derivative works, reports, performances and research. Project Gutenberg eBooks may be modified and

printed and given away—you may do practically ANYTHING in the United States with eBooks not protected by U.S. copyright law. Redistribution is subject to the trademark license, especially commercial redistribution.

START: FULL LICENSE
THE FULL PROJECT GUTENBERG LICENSE
PLEASE READ THIS BEFORE YOU DISTRIBUTE OR USE THIS WORK

To protect the Project Gutenberg™ mission of promoting the free distribution of electronic works, by using or distributing this work (or any other work associated in any way with the phrase “Project Gutenberg”), you agree to comply with all the terms of the Full Project Gutenberg™ License available with this file or online at www.gutenberg.org/license.

Section 1. General Terms of Use and Redistributing Project Gutenberg™ electronic works

1.A. By reading or using any part of this Project Gutenberg™ electronic work, you indicate that you have read, understand, agree to and accept all the terms of this license and intellectual property (trademark/copyright) agreement. If you do not agree to abide by all the terms of this agreement, you must cease using and return or destroy all copies of Project Gutenberg™ electronic works in your possession. If you paid a fee for obtaining a copy of or access to a Project Gutenberg™ electronic work and you do not agree to be bound by the terms of this agreement, you may obtain a refund from the person or entity to whom you paid the fee as set forth in paragraph 1.E.8.

1.B. “Project Gutenberg” is a registered trademark. It may only be used on or associated in any way with an electronic work by people who agree to be bound by the terms of this agreement. There are a few things that you can do with most Project Gutenberg™ electronic works even without complying with the full terms of this agreement. See paragraph 1.C below. There are a lot of things you can do with Project Gutenberg™ electronic works if you follow the terms of this agreement and help preserve free future access to Project Gutenberg™ electronic works. See paragraph 1.E below.

1.C. The Project Gutenberg Literary Archive Foundation (“the Foundation” or PGLAF), owns a compilation copyright in the collection of Project Gutenberg™ electronic works. Nearly all the individual works in the collection are in the public domain in the United States. If an individual work is unprotected by copyright law in the United States and you are located in the United States, we do not claim a right to prevent you from copying, distributing, performing, displaying or creating derivative works based on the work as long as all references to Project Gutenberg are removed. Of course, we hope that you will support the Project Gutenberg™ mission of promoting free access to electronic works by freely sharing Project Gutenberg™ works in compliance with the terms of this agreement for keeping the Project Gutenberg™ name associated with the work. You can easily comply with the terms of this agreement by keeping this work in the same format with its attached full Project Gutenberg™ License when you share it without charge with others.

1.D. The copyright laws of the place where you are located also govern what you can do with this work. Copyright laws in most countries are in a constant state of change. If you are outside the United States, check the laws of your country in addition to the terms of this agreement before downloading, copying, displaying, performing, distributing or creating derivative works based on this work or any other Project Gutenberg™ work. The Foundation makes no representations concerning the copyright status of any work in any country other than the United States.

1.E. Unless you have removed all references to Project Gutenberg:

1.E.1. The following sentence, with active links to, or other immediate access to, the full Project Gutenberg™ License must appear prominently whenever any copy of a Project Gutenberg™ work (any work on which the phrase “Project Gutenberg” appears, or with which the phrase “Project Gutenberg” is associated) is accessed, displayed, performed, viewed, copied or distributed:

This eBook is for the use of anyone anywhere in the United States and most other parts of the world at no cost and with almost no restrictions whatsoever. You may copy it, give it away or re-use it under the terms of the Project Gutenberg License included with this eBook or online at www.gutenberg.org. If you are not located in the United States, you will have to check the laws of the country where you are located before using this eBook.

1.E.2. If an individual Project Gutenberg™ electronic work is derived from texts not protected by U.S. copyright law (does not contain a notice indicating that it is posted with permission of the copyright holder), the work can be copied and distributed to anyone in the United States without paying any fees or charges. If you are redistributing or providing access to a work with the phrase “Project Gutenberg” associated with or appearing on the work, you must comply either with the requirements of paragraphs 1.E.1 through 1.E.7 or obtain permission for the use of the work and the Project Gutenberg™ trademark as set

forth in paragraphs 1.E.8 or 1.E.9.

1.E.3. If an individual Project Gutenberg™ electronic work is posted with the permission of the copyright holder, your use and distribution must comply with both paragraphs 1.E.1 through 1.E.7 and any additional terms imposed by the copyright holder. Additional terms will be linked to the Project Gutenberg™ License for all works posted with the permission of the copyright holder found at the beginning of this work.

1.E.4. Do not unlink or detach or remove the full Project Gutenberg™ License terms from this work, or any files containing a part of this work or any other work associated with Project Gutenberg™.

1.E.5. Do not copy, display, perform, distribute or redistribute this electronic work, or any part of this electronic work, without prominently displaying the sentence set forth in paragraph 1.E.1 with active links or immediate access to the full terms of the Project Gutenberg™ License.

1.E.6. You may convert to and distribute this work in any binary, compressed, marked up, nonproprietary or proprietary form, including any word processing or hypertext form. However, if you provide access to or distribute copies of a Project Gutenberg™ work in a format other than “Plain Vanilla ASCII” or other format used in the official version posted on the official Project Gutenberg™ website (www.gutenberg.org), you must, at no additional cost, fee or expense to the user, provide a copy, a means of exporting a copy, or a means of obtaining a copy upon request, of the work in its original “Plain Vanilla ASCII” or other form. Any alternate format must include the full Project Gutenberg™ License as specified in paragraph 1.E.1.

1.E.7. Do not charge a fee for access to, viewing, displaying, performing, copying or distributing any Project Gutenberg™ works unless you comply with paragraph 1.E.8 or 1.E.9.

1.E.8. You may charge a reasonable fee for copies of or providing access to or distributing Project Gutenberg™ electronic works provided that:

- You pay a royalty fee of 20% of the gross profits you derive from the use of Project Gutenberg™ works calculated using the method you already use to calculate your applicable taxes. The fee is owed to the owner of the Project Gutenberg™ trademark, but he has agreed to donate royalties under this paragraph to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation. Royalty payments must be paid within 60 days following each date on which you prepare (or are legally required to prepare) your periodic tax returns. Royalty payments should be clearly marked as such and sent to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation at the address specified in Section 4, “Information about donations to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation.”
- You provide a full refund of any money paid by a user who notifies you in writing (or by e-mail) within 30 days of receipt that s/he does not agree to the terms of the full Project Gutenberg™ License. You must require such a user to return or destroy all copies of the works possessed in a physical medium and discontinue all use of and all access to other copies of Project Gutenberg™ works.
- You provide, in accordance with paragraph 1.F.3, a full refund of any money paid for a work or a replacement copy, if a defect in the electronic work is discovered and reported to you within 90 days of receipt of the work.
- You comply with all other terms of this agreement for free distribution of Project Gutenberg™ works.

1.E.9. If you wish to charge a fee or distribute a Project Gutenberg™ electronic work or group of works on different terms than are set forth in this agreement, you must obtain permission in writing from the Project Gutenberg Literary Archive Foundation, the manager of the Project Gutenberg™ trademark. Contact the Foundation as set forth in Section 3 below.

1.F.

1.F.1. Project Gutenberg volunteers and employees expend considerable effort to identify, do copyright research on, transcribe and proofread works not protected by U.S. copyright law in creating the Project Gutenberg™ collection. Despite these efforts, Project Gutenberg™ electronic works, and the medium on which they may be stored, may contain “Defects,” such as, but not limited to, incomplete, inaccurate or corrupt data, transcription errors, a copyright or other intellectual property infringement, a defective or damaged disk or other medium, a computer virus, or computer codes that damage or cannot be read by your equipment.

1.F.2. LIMITED WARRANTY, DISCLAIMER OF DAMAGES - Except for the “Right of Replacement or Refund” described in paragraph 1.F.3, the Project Gutenberg Literary Archive Foundation, the owner of the Project Gutenberg™ trademark, and any other party

distributing a Project Gutenberg™ electronic work under this agreement, disclaim all liability to you for damages, costs and expenses, including legal fees. YOU AGREE THAT YOU HAVE NO REMEDIES FOR NEGLIGENCE, STRICT LIABILITY, BREACH OF WARRANTY OR BREACH OF CONTRACT EXCEPT THOSE PROVIDED IN PARAGRAPH 1.F.3. YOU AGREE THAT THE FOUNDATION, THE TRADEMARK OWNER, AND ANY DISTRIBUTOR UNDER THIS AGREEMENT WILL NOT BE LIABLE TO YOU FOR ACTUAL, DIRECT, INDIRECT, CONSEQUENTIAL, PUNITIVE OR INCIDENTAL DAMAGES EVEN IF YOU GIVE NOTICE OF THE POSSIBILITY OF SUCH DAMAGE.

1.F.3. LIMITED RIGHT OF REPLACEMENT OR REFUND - If you discover a defect in this electronic work within 90 days of receiving it, you can receive a refund of the money (if any) you paid for it by sending a written explanation to the person you received the work from. If you received the work on a physical medium, you must return the medium with your written explanation. The person or entity that provided you with the defective work may elect to provide a replacement copy in lieu of a refund. If you received the work electronically, the person or entity providing it to you may choose to give you a second opportunity to receive the work electronically in lieu of a refund. If the second copy is also defective, you may demand a refund in writing without further opportunities to fix the problem.

1.F.4. Except for the limited right of replacement or refund set forth in paragraph 1.F.3, this work is provided to you 'AS-IS', WITH NO OTHER WARRANTIES OF ANY KIND, EXPRESS OR IMPLIED, INCLUDING BUT NOT LIMITED TO WARRANTIES OF MERCHANTABILITY OR FITNESS FOR ANY PURPOSE.

1.F.5. Some states do not allow disclaimers of certain implied warranties or the exclusion or limitation of certain types of damages. If any disclaimer or limitation set forth in this agreement violates the law of the state applicable to this agreement, the agreement shall be interpreted to make the maximum disclaimer or limitation permitted by the applicable state law. The invalidity or unenforceability of any provision of this agreement shall not void the remaining provisions.

1.F.6. INDEMNITY - You agree to indemnify and hold the Foundation, the trademark owner, any agent or employee of the Foundation, anyone providing copies of Project Gutenberg™ electronic works in accordance with this agreement, and any volunteers associated with the production, promotion and distribution of Project Gutenberg™ electronic works, harmless from all liability, costs and expenses, including legal fees, that arise directly or indirectly from any of the following which you do or cause to occur: (a) distribution of this or any Project Gutenberg™ work, (b) alteration, modification, or additions or deletions to any Project Gutenberg™ work, and (c) any Defect you cause.

Section 2. Information about the Mission of Project Gutenberg™

Project Gutenberg™ is synonymous with the free distribution of electronic works in formats readable by the widest variety of computers including obsolete, old, middle-aged and new computers. It exists because of the efforts of hundreds of volunteers and donations from people in all walks of life.

Volunteers and financial support to provide volunteers with the assistance they need are critical to reaching Project Gutenberg™'s goals and ensuring that the Project Gutenberg™ collection will remain freely available for generations to come. In 2001, the Project Gutenberg Literary Archive Foundation was created to provide a secure and permanent future for Project Gutenberg™ and future generations. To learn more about the Project Gutenberg Literary Archive Foundation and how your efforts and donations can help, see Sections 3 and 4 and the Foundation information page at www.gutenberg.org.

Section 3. Information about the Project Gutenberg Literary Archive Foundation

The Project Gutenberg Literary Archive Foundation is a non-profit 501(c)(3) educational corporation organized under the laws of the state of Mississippi and granted tax exempt status by the Internal Revenue Service. The Foundation's EIN or federal tax identification number is 64-6221541. Contributions to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation are tax deductible to the full extent permitted by U.S. federal laws and your state's laws.

The Foundation's business office is located at 809 North 1500 West, Salt Lake City, UT 84116, (801) 596-1887. Email contact links and up to date contact information can be found at the Foundation's website and official page at www.gutenberg.org/contact

Section 4. Information about Donations to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation

Project Gutenberg™ depends upon and cannot survive without widespread public support and donations to carry out its mission of increasing the number of public domain and licensed works that can be freely distributed in machine-readable form accessible by the

widest array of equipment including outdated equipment. Many small donations (\$1 to \$5,000) are particularly important to maintaining tax exempt status with the IRS.

The Foundation is committed to complying with the laws regulating charities and charitable donations in all 50 states of the United States. Compliance requirements are not uniform and it takes a considerable effort, much paperwork and many fees to meet and keep up with these requirements. We do not solicit donations in locations where we have not received written confirmation of compliance. To SEND DONATIONS or determine the status of compliance for any particular state visit www.gutenberg.org/donate.

While we cannot and do not solicit contributions from states where we have not met the solicitation requirements, we know of no prohibition against accepting unsolicited donations from donors in such states who approach us with offers to donate.

International donations are gratefully accepted, but we cannot make any statements concerning tax treatment of donations received from outside the United States. U.S. laws alone swamp our small staff.

Please check the Project Gutenberg web pages for current donation methods and addresses. Donations are accepted in a number of other ways including checks, online payments and credit card donations. To donate, please visit: www.gutenberg.org/donate

Section 5. General Information About Project Gutenberg™ electronic works

Professor Michael S. Hart was the originator of the Project Gutenberg™ concept of a library of electronic works that could be freely shared with anyone. For forty years, he produced and distributed Project Gutenberg™ eBooks with only a loose network of volunteer support.

Project Gutenberg™ eBooks are often created from several printed editions, all of which are confirmed as not protected by copyright in the U.S. unless a copyright notice is included. Thus, we do not necessarily keep eBooks in compliance with any particular paper edition.

Most people start at our website which has the main PG search facility:
www.gutenberg.org.

This website includes information about Project Gutenberg™, including how to make donations to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation, how to help produce our new eBooks, and how to subscribe to our email newsletter to hear about new eBooks.